LAIKAS

Nr. 88
AÑO VI

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 24 DE ABRIL — BALANDŽIO 24 D. 1953

TAIKOS ULTIMATUMAS

KORĖJOS LAIMĖJIMAS — LIGONIAI

Po ilgai nutrauktų Korėjos derybų dėl paliaubų, pirmąjį žingsnį padarė Molotovas, pasiūlydamas iš naujo pradėti derėtis bent dėl sužeistųjų ir ligonių pasikeitimo. Ta mintis aliantų buvo seniai iškelta, bet komunistai jos nepriėmė. Bet šiuo metu ir jie parodė tam tikro žmoniškumo supratimą, tuo klausimu net susitardami. Pagaliau balandžio 20 d. pradėjo keistis sužeistaisiais ir ligoniais. Patiems ligonims, tiesa, yra parodytas didelis žmoniškumas, nes jie iš belaisvių ligoninių grįš į savo kraštus. Tuo ypatingai džiaugiasi aliantų kareiviai. Bet tiktai neaišku, kas šiose derybose laimėjo: už aliantų sąžiningai atiduodamus kelis tūkstančius ligonių jie patys gauna iš komunistų tik apie 500 savo sužeistųjų. Iš jų tik apie pusantro šimto amerikiečių. Tai yra šiaip ar taip tam tikras laimėjimas, bet jo balansas — tik keli šimtai ligonių.

KOMUNISTAI PUOLA INDOKINIJOJE

Indokinijoje pastaruoju metu net jau keletą mėnesių ėjo tik menkos kovos, panašios į partizaninį karą. Bet paskutinėmis savaitėmis komunistai, gavę didelių pastiprinimų ginklais ir žmonėmis, pradėjo visu frontu smarkiai pulti prancūzų linijas ir veržtis gilyn į krašto vidurį. Didelė Laos provincijos, vadinamos karalyste, dalis pateko į komunistų rankas. Prancūzų daliniai ir antikomunistiniai indokinai net ne visur spėjo pasitraukti, leisdamiesi apsupami ir nelaisvėn paimami. Prancūzams teko patirti didelių karinių nuostolių, dėl to žymiai nukenčia ir jų prestyžas, o komunistai savo pasaulinės revoliucijos siekimuose laimi pozicijų ir išlygina prarastą prestyžą Korėjoje. Tai yra naujoji Maskvos paskelbtos „pasaulinės taikos" ofensyva, kaip tvirtina komentatoriai.

Neaišku, kaip laikysis amerikiečiai, kurie prancūzams yra pažadėję karinę paramą, bet manoma, kad toks komunistų atsakymas į Eisenhowerio taikos pasiūlymus, iššauks didesnę reakciją Vakarų pasaulyje.

SOVIETINĖS RUSIJOS MĮSLĖ

Po Stalino mirties, atrodo, turėjo įvykti didesnių pasikeitimų bolševikinės Rusijos viduje. Tuo atžvilgiu buvo įvairių spėliojimų, bet kol kas tik maža dalis tų spėliojimų teišsipildė. Bendrai, užsukta mašina, kaip anksčiau šitoje pačioje vietoje esame kalbėję, nesustoja staigiai. Tačiau, amerikiečių spėjimu, jau matyti, kad yra mažų pasikeitimų ir kad kova tarp „didžiųjų" tyliai vystosi. Kokio laipsnio ji gali pasiekti, dar niekas nedrįsta tvirtinti, bet ta kova gali turėti didesnės ar mažesnės reikšmės ir viso pasaulio politikos krypčiai.

Pirmiausia, labai neaišku, kiek tvirtas yra Malenkovo, Stalino įpėdinio, postas. Pradžioje jo vardas buvo nuolat minimas spaudoje ir per radio. Pastaruoju metu tai pradeda pranykti. Tokia „Pravda", komunistų ir kartu valdžios organas, Malenkovo paminėjimo visiškai vengia. Visokius pasiūlymus užsieniui pareiškė Molotovas, o vidaus tvarkoje iškyla Vorošilovo ir Berijos vardai.

Antra, kad Berija gauna vis daugiau reikšmės, rodo ir tai, jog buvo išteisinti nubaustieji gydytojai, apkaltinti kartu su slaptosios policijos viršininko padėjėju ir pačiu Berija. Amerikiečių žiniomis, kartą, vienam korespondentui telefonuojant žinias iš Maskvos ir paminėjus Malenkovą, staigiai buvo nutrauktas telefonas. Taigi atrodytų, kad greitu laiku gali visą valdžią, vietoj Malenkovo, paimti žiauriausios pasaulio policijos — NKVD — viršininkas Berija, gruzinas, kaip ir Stalinas, ir tokio pat aziatiško žiaurumo, kaip ir jo buvęs surusėjęs tautietis. Nors ta Rusijos vidaus kova yra iki šiol dar tik sikeitimas atneš vėl naujų „valymų" ir gal naujų vilčių pavergtiesiems.

EIENHOWERIS PASKELBĖ KOVĄ UŽ TAIKĄ

Eisenhoweris vienoje iš paskutinių savo kalbų griebėsi naujo ginklo prieš komunistinę propagandą, paskelbdamas kovą už taiką. Tas naujasis ginklas yra tartum savo rūšies ultimatumas Rusijai, tik ne karui, o taikai. mįslė, bet vienoks ar kitoks pa- Tačiau jo kalba buvo kieta ir aiški. Jei Rusija nori taikos, ji turinti suprasti, kad taip ilgai gyventi negalima, kada visas pasaulis laikomas baimėje. Ne tik Vakarai, bet ir Sov. Rusija tą baimę kenčia. To išvadoje turės įvykti vienas blogis, tai — karas su atominiais sunaikinimais, arba geresnis blogis — amžina baimė. Iš tos padėties išeitį Eisenhoweris pasiūlė, kad visos tautos, neišskiriant nė Rusijos, imtųsi iniciatyvos taikai įgyvendinti. Bet kartu jis stato tokios taikos sąlygas, būtent, garbingos paliaubos Korėjoje ir po to rinkimai laisvame ir sujungtame krašte; puolimų, tiesioginių ar netiesioginių, užbaigimas Indokinijoje ir Malazijoje; Austrijos ir Rytų Europos kraštų nepriklausomybių atstatymas; Vokietijos sujungimas ir laisvi rinkimai. Tas sąlygas įvykdę, sovietai įrodytų, kad jie nuoširdžiai nori taikos. Bet ar tos sąlygos jiems bus priimtinos? Atrodo, kad Kremliaus valdovai, paskutiniu metu skelbdami taikos šūkį, siekia tik įprastinių propagandinių tikslų, o Eisenhowerio teisingos taikos reikalavimas jiems nebus pakeliui. Gal tai galėtų įvykti tik tada, kai patys Maskvos viešpačiai tarp savęs pradėtų nesusikalbėti. Bet reikia tikėtis, kad laikas greitai parodys, kokių pasekų duos vienų ir antrų kova už taiką.

P. S.

Nobelio laureatė Gabriela Mistral — čilės atstovė J. T. Organizacijoje.

Viena diena savo tautai

Mūsų tautos kova su nepalyginamai stipresniu priešu ir tos kovos laimėjimas šiuo metu yra svarbiausias mūsų uždavinys. Tai kovai tenka skirti ne tik geriausius savo žmones ir stipriausias jėgas, bet taip pat ir visomis išgalėmis bei visiems į ją įsijungti.

Tėvynėje mūsų broliai partizanai su ginklu rankoje veda milžinišką kovą, kęsdami vargą ir badą, kas minutę stovėdami pavojuje ir rizikuodami gyvybe, aukodami viską, ką turi brangiausio, — savo kraują ir gyvenimą. Jie laukia išsivadavimo iš vergijos pančių, kaip ištroškęs vandens, kaip regėjimą praradęs saulės šviesos.

Mūsų visų, kurie gyvename laisvajame pasaulyje, kurie galime dar laisvai kalbėti, rašyti ir veikti — mūsų pareiga yra įsijungti į tą kovą, kad greičiau išlaisvintumėm savo brolius, vargą vargstančius, atkreipti pasaulio akis ir pabudinti jo sąžinę, parodant, kad ir jų laukia tas baisusis vergo gyvenimas, jei jie laiku nesusipras ir laiku nesiims priemonių žmonijai išlaisvinti. Mes turime kovoti už savo tautos laisvę, už savo tėvų ir brolių prakaitu bei krauju aplaistytos žemės atvadavimą, už savo tautos nepriklausomą gyvenimą.

Mums dar nereikia lieti kraujo ir aukoti gyvybių. Tačiau ir mes kiekvienas turime aukoti savo darbą, savo jėgas, kiekvienas pagal savo išgales, kad Tėvynė vėl susilauktų laisvės. Mūsų kiekvieno pareiga prisidėti prie to darbo, keliant tautos vardą savo geru pasirodymu prieš svetimuosius, nes mes kiekvienas nešiojame savyje tautos dalelę. Tačiau prie tos garbingos laisvės kovos turime prisidėti ir savo uždarbiu, savo pinigais.

Šiai kovai už Lietuvos ir lietuvių laisvę vadovauja mūsų visų — nežiūrint kokių pažiūrų kas būtų — atstovai, susispietę Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitete (VLIKe), mūsų valstybės atstovai — diplomatai, mūsų politinės ir visuomeninės organizacijos. Tačiau niekam nėra jokia paslaptis, kad toks didelis ir sunkus darbas reikalauja ne tik daug jėgų, bet taip pat ir daug lėšų. Juk reikia knygų, bylojančių apie mūsų kančias, reikia važinėti į laisvojo pasaulio centrus susitikti ir įtikinti vadovaujančius politikus, reikia dažnai atlyginti už darbą svetimiesiems, kurie alieka tuos mūsų darbus, kurių mes patys nepajėgiame.

Ši lėšų sritis yra pirmoj vietoj mūsų rankose. Tie, kurie nedirba tiesioginio politinio darbo, turi dirbti jį savo parama ir savo aukomis. Jau daugelis lietuviškų kolonijų kituose kraštuose atidavė ir vis duoda savo duoklę. Nuo tos duoklės negali atsilikti ir mūsų kolonijos patriotai lietuviai. Mūsų kolonija yra taip pat davusi, bet toli gražu dar nepakankamai. Vienas kitas pesas didelių darbų nenuveiks. Reikia daugiau, verkiant daugiau duoti. Ir mums, kaip daro kitos kolonijos, reiktų apsidėti nuolatiniu mokesčiu, kuris įgalintų lengviau vesti laisvės kovą. Reiktų atsižadėti bent vienos dienos uždarbio per metus ir jį atiduoti savo tautai, iš kurios mes esame atsinešę dvasinius turtus. Tik vienos dienos uždarbis, — tai yra tiek maža, bet, jei tai visi įvykintų, susidarytų jau nemažas įnašas, kuris turėtų savo didelę vertę, pasitarnaudamas Lietuvai ir žmonijai. Jei mūsų visi tautiečiai vieną dienos uždarbį sąžiningai atiduotų, susidarytų jau geras kapitalas, o mums būtų dėkingi išlaisvintieji broliai, išlaisvinta Tėvynė ir ateinančios mūsų tautos kartos.

Taigi nė vienas tenesiteisina ir visi tegul atiduoda bent tą vieną dieną savo tautai!

P. G.

TITO CHARAKTERIZUOJA STALINĄ

Jugoslavijos diktatorius Tito parašė knygą apie save ir apie savo santykiu nutraukimą su Stalinu. Angliškame vertime knyga pasirodė Londone. Tito uždirbs gerą pinigą, nes anglai ir amerikiečiai skaitys tą marįalo Tito knygą.

Toje knygoje tarp kitko apibūdinamas Stalino asmuo. Tito sako, kad Stalinas jam pasakęs, jog jis (Stalinas) amžinai negyvensiąs, bet po to pareiškimo griebė Tito ir pakėlė nuo žemės, tuo parodydamas, jog jis esąs stiprus ir ilgai gyvensiąs. Toliau Tito apraįo, jog Stalino charakteryje yra pasiutimo: čia jis atrodo esąs geros širdies žmogus, čia vėl taip įsiunta, jog savo rankomis gali žmogu pasmaugti, pav., jis pataré marįalui Titui pakviestį Jugoslavijos karaliu Petrą, leisti jam pavaldyti kraįtą, patraukti mases prie komunistu, o vėliau tinkamu momentu papjauti ji kaip aviną. Kai Tito Stalinui paraįė, jog kiekvienas galis mylėti komunizmą, bet savo kraįtą reikia labiau mylėti, Stalinas jam atsakęs taip, kad Tito padarytų logišką išvadą iš to, kas atsitiko su Trockiu. Kaip žinoma, Trockis buvo nužudytas Stalino agento ir Stalino isakymu. Paskutinysis Stalino atsakymas i Tito laįką ši pastaraji nuteiké gelbėti save ir savo kraįtą nuo Maskvos ir jos beįirdžio valdovo diktatūros.

---

* **Jungtinių Tautų Klubo** būsi buvo sukviestas Washingtone veikiančių diplomatinių misijų atstovų kultūriniais reikalais pasikalbėjimas. Iš lietuvių dalyvavo Lietuvos pasiuntinybės Washingtone patarėjas J. Kajeckas. Posėdžiui pirmininkavo suomė, pranešėju buvo pakviestas Dr. Kenneth Holland, anksčiau dirbęs Valstybės Departamente ir UNESCO, dabar Tarptautiniame Aukléjimo Institute New Yorke yra pirmininkas. Įdomu, kad per pasikalbėjimą Lietuva daugiausiai doméjosi Egipto, Irako, Ceilono atstovai.

* **Prof. K. Pakštas,** kuris yra vėl išrinktas Vidurio Europos Federacijos Klubo pirmininku, lankési Washingtone ir Valst. Departamente matési su kai kuriais jo pareigūnais, kur šnekėjosi Vidurio Europos federacijos klausimais. Vidurio Europos federaciniai klubai veikia Pitsburge ir Chicagoje. Jie nori, kad Vid. Europos federacija, pradedama nuo Nemuno žiočių ir Dunojaus, su laiku išsipléstų į visos Europos federaciją. Pageidaujama, kad Vidurio Europa pirma susijungtų ir sudarytų federacinį organą, kuris planuotų bendrą išlaisvinimo kovą.

* **Vysk. Ant. Urbšys,** gyvenąs Ispanijoje, ir kun. Juozas Dainys, ilgai išbuvęs komunistų koncentracijos stovykloje ir vėliau iškeistas su vysk. T. Matulionio grupe grįžęs Lietuvon, dabartiniu metu gyvenąs JAV-bėse, yra įšventinti kunigais 1903 m. kovo 22 d. Taigi neseniai jie atšventė savo auksinį kunigystės jubiléjų.

SEGUNDO PLAN QUINQUENAL

En el comercio interno del país no podrán actuar los monopolios

En a planificación de las realizaciones que el Estado llevará a efecto durante el quinquenio 1953-57, no podía faltar un problema de tanta importancia como el del comercio interno del país, cuya conducción se efectuará con intervención de los organismos económicos y sociales interesados de trabajadores, productores, industriales, comerciantes y consumidores, a fin de lograr que los bienes de producción, y de consumo lleguen a los usuarios oportunamente y por las vías más económicas.

OBJETIVOS GENERALES. — Es propósito esencial del gobierno que la conducción del comercio interno se efectue mediante la promoción, el ordenamiento y la defensa de todos los sectores intervinientes, facilitando el acceso de los productores organizados a la posibilidad de comerciar el fruto de sus esfuerzos con márgenes adecuados de utilidad y, el abastecimiento de la población y de la industria, será conducido racionalmente con el objeto de obtener el abaratamiento de los costos de distribución, procurando, en todo momento, que los bienes de consumo y materias primas lleguen al usuario en condiciones normales.

Es uno de los objetivos fundamentales del Estado auspiciar la creación y desarrollo de cooperativas de producción, industria, distribución y consumo, como elementos básicos para la regulación natural de la actividad económica, estimulando aquellas organizaciones que funcionen en las asociaciones profesionales de carácter gremial, con el fin de procurar por este medio la defensa del poder aquisitivo de los salarios.

LA ACCION DE LOS MONOPOLIOS. — En todos los países del mundo han existido siempre esas organizaciones perniciosas que se conocen con los nombres de trusts y monopolios. De la acción de estos organismos el pueblo argentino ha tenido la oportunidad de soportar sus efectos, cuando los gobiernos del pasado no sólo amparaban la constitución de esas asociaciones ilícitas, sino que había ministros que percibían altas recompensas para defenderlos en calidad de asesores letrados. Fué el campo de la patria uno de los que más sangrías ha recibido cuando el fruto de la labor de nuestros agricultores era adquirido a vil precio y vendido en el exterior con beneficios extraordinarios.

La revolución puso término a tanta infamia, pero cuando en cuando han aparecido esas organizaciones que poco a poco fueron puestas en manos de la justicia. En los días que corren, todavía asoman algunas de esas asociaciones que el Estado vigila y persigue. De allí que en el Segundo Plan Quinquenal, el Estado exponga sus lineamientos previsores y se proponga impedir por todos los medios a su alcance el perjuicio que esas asociaciones ocasionen a los legítimas intereses del trabajo, de la producción, de la industria, del comercio y del consumo.

NUEVOS MERCADOS. — El Estado realizará la instalación de nuevos mercados y auspiciará la de aquellos que organicen, construyan o controlen las cooperativas de productores, a fin de defender los intereses de las mismas y mantener niveles equitativos de precios y eliminar toda intermediación innececaria y perjudicial.

Durante el quinquenio 1953/57 el gobierno se preocupará de lograr la tipificación de las mercaderías y sus respectivos envases, con el propósito de asegurar en la racionalización de las transacciones, la lealtad comercial, la calidad del producto que se comercie, la disminución de los costos y el ahorro en el consumo de materiales críticos. Con el fin de crear una conciencia comercial en todo el país, el gobierno ejercerá una constante vigilancia, para lo cual la legislación pertinente habrá de ser modificada con el objeto de asegurar la observación del sistema métrico decimal de pesas y medidas y perfeccionar su fiscalización.

En materia de subsidio, sólo se concederán, tanto en la producción como en el consumo de artículos de primera necesidad, únicamente en casos excepcionales y de manera circunstancial.

COOPERATIVAS DE CONSUMO. Siempre con vistas a la realización del comercio interno, el Estado auspiciará la organización de un sistema de cooperativas para orientar la producción en función del consumo; racionalizar, en cuanto sea conveniente, la importación de artículos destinados a esa clase de cooperativas en forma directa o por intermedio de los organismos competentes del Estado, y procurar que esas cooperativas sean un freno para el agio y la especulación.

Como se vé, en el quinquenio 1953/57, el cooperativismo adquirirá formas permanentes de bien público, toda vez que eliminará los intermediarios y contribuirá a evitar el lagio y la especulación, propendiendo, ademas, a orientar al consumidor y a fomentar el ahorro.

Pakeliui į pastovų darbo žmogaus teisių įsplanavimą

(HACIA UNA SOLIDA PLANIFICACION DE LOS DERECHOS DEL TRABAJO

Tik paskelbus antrąji penkmečio planą, sveikoji krašto nuomoné jau galėjo vertinti jo tikslus ir nagrinėti jo priemones, skirtas tautos didingumui pakelti, pagerinant nuostatus pirmojo vyriausybės plano, naąaus savo medžiaginėmis ir dvasinėmis vertybėmis.

Gyventojai žino, kiek buvo padaryta per pirmąjį penkmetį. Neveltui juk buvo galima visuose tėvynės keliuose pastebėti šiu planavimu kūrybingumas. Dabar gi einama prie atliktu darbu sutvirtinimo ir išplėtimo, kad argentiniškoji bendruomené būtu vis laimingesné ir vis labiau galėtu pasitikėti veikja tos vyriausybės, kurios vienintelis troškimas yra suteikti savo gyventojams visa, kas yra būtina.

Tarp daugelio kitu keliu, besiremenčių tautine savigarba, taip pat yra ir darbą liečianti sritis, kurios pagrindinis uždavinys ir bus išvystyti darbo žmogaus teisiu, nustatytų peronistinės valstybės konstitucijos, igyvendinimą, imant dėmesin darbą kaip toki, darbo paskirstymą, profesini paruošimą, darbo sąlygas, ekonomini pagerinimą ir profesiniu reikalu gynimą.

Valstybė stengiasi, kad nebūtu bedarbės, nes tai yra priemoné, kad būtu pasiektas pilnas darbo teisės igyvendinimas. Kad tai būtu galima igyvendinti, valstybės socialiné ir ūkiné politika turės vystytis šiais pagrindais: gamybos pagyvinimas, kaip yra nustatyta naujame plane: tikslus metinis ir apylinkėmis paskirstymas vykdytinu viešuju darbu; darbo pasiūlos ir paklausos tvarkymas atitinkamais darbo įstaigos patvarkymais.

Be šiu svarbiu dalyku, dar bus stengiamasi nustatyti santyki tarp dirbančiojo tinkamumo ir jo darbo, kad tuo būdu būtu pasiektas darbo našumas ir paskirstymas, kaip tai yra nustatyta Valstybės Konstitucijoje, ir kad būtu patikrintas padorus dirbančiojo ir jo šeimos pragyvenimas, atitinkantis idėtas pastangas ir darbo našumą.

Be abejonės, turės būti pilnai vykdomos darbo žmogaus teisės, ir visu profesiniu sąjungu socialinis veikimas bus valstybės remiamas, kur jos turės ryši su kitomis atitinkamomis valstybės socialinėmis funkcijomis (švietimas, atlyginimo priežiūra, socialinis aprūpinimas ir apsauga).

Kaip matoma, darbas ir jo rutuliojimasis yra apdairiai išplanuoti nuo gamybos metodu pagerinimo iki naudingo paskirstymo, kad, didėjant darbo našumui ir kapitalui, drauge didėtu socialiné ir ūkiné gerovė, ir tuo būdu būtu pasiekta bendra ūkinės ir asmeninės gerovės pažanga.

Tuo būdu dirbantieji yra pilnai apimančio išplanavimo akvaizdoje ju dabarties ir ateities gerovės atžvilgiu.

Užsieniečiai apie Lietuvą

Atsitiktinai susipažinau su vienu turistu, kuris 1951 m. lankėsi Lietuvoje. Šį nepažįstamą poną pasikviečiau pas save, norėdamas sužinoti jo patirtų įspūdžių. Svečias, prieš įžengdamas į mano kambarį, paklausė, ar aš nesu komunistas. Jo nepažindamas, atvirai pasisakiau, kad nesu komunistas, o priešingai — komunizmo auka. Ir kartu stebėjau, kaip reaguos į šį mano atsakymą nepažįstamasis mano svečias. Jis ramiai įėjo kambarin, nekreipdamas į mane dėmesio. Man buvo labai įdomu su juo pasikalbėti apie dabartinę Lietuvos padėtį, ir tikiu, kad bus anudinga pasidalinti patirtais įspūdžiais ir su maloniaisiais „Laiko" skaitytojais.

Mūsų pasikalbėjimo pradžioje jis pasiteiravo apie mano atsiradimą Argentinoje. Neturėdamas jokių paslapčių, trumpai papasakojau šito atsiradimo priežastis. Po to pasiteiravau jo, kokia misija lankėsi Lietuvoje. Nors ir ne visai įtikinamai, — pasipasakojo. Ir tik tolimesniame pasikalbėjime davė suprasti tikrąją savo misijos paskirtį, bet jo prašomas nekalbėti ir viešumon jo darbų neskelbti, net jo tėvynės neminėti, turiu atsiprašyti gerb. „Laiko" skaitytojus, kad galėsiu atpasakoti tiktai jo patirtus įspūdžius iš Letuvos gyvenimo.

— Sakykit man, Daktare... Kokie yra santykiai, diplomatiniai ir komerciniai, tarp Rusijos ir jos satelitinių kraštų su jūsų kraštu?

Dag Hammarskjold,
naujasis J. T. O. sekretorius

Diplomatiniai santykiai, pasakysiu, gana neblogi. Visur mus sutinka gana maloniai, nes rusai jieško simpatijų laisvajame pasaulyje. Prekyba tarp mūsų ir Rusijos bei jos satelitinių kraštų yra pusiau paraližuota.

— Kiek laiko išbuvote Lietuvoje?

Gyvenau šešias savaites.

— Ar jums neteko Kaune įsikalbėti su lietuviais patriotais, kurie būtų objektyviai suteikę žinių apie Lietuvos dabartinę ūkinę padėtį?

Taip, teko įsikalbėti ir susidraugauti su kai kuriais lietuviais patriotais (pavardes atsisaké suminėti — P. B.), kurie užima aukštas vietas. Dabartinis Lietuvos ūkis, pasakysiu, yra labai sumodernintas ir mechanizuotas. Stovi gana aukštam lygy. Produkcija didelė.

Pastaba. Skaudu buvo klausyti apie šią ūkinę „pažangą", kuri buvo įgyvendinta per ūkininkų aukas: tūkstančiai buvo ištremti į tolimas Sibiro vergų stovyklas, pasmerkti sunkiems darbams, kentėti skurdą ir badą, o jų ūkiai sujungti į didelius dvarus, sumoderninti mechanizuotomis mašinomis tam, kad raudonieji barbarai klestėtų ir viešpatautų už geležinės uždangos. — P.B.

— Jeigu jūsų nuomone Lietuvos ūkis yra padaręs tokią didelę pažangą, kodėl visame krašte veikia juodoji rinka?

Taip, juodoji rinka Lietuvoje veikia gal labiau negu kituose satelitiniuose kraštuose. Maisto produktų jaučiasi didelis trūkumas. Jie sumodernino Lietuvos ūkį ne tam, kad krašte kiltų gerbūvis, o tam, kad galėtų daugiau išnaudoti kraštą ir kuo daugiau produktų išvečtį į Rusiją.

— Ar negalite man pasakyti apie dabartinę bažnyčios padėtį Lietuvoje?

Jie skelbia tikėjimo laisvę. Ir net oficialiai organizuoja tautinę bažnyčią. Tačiau jų pagrindinis tikslas — atskirti Bažnyčią nuo Vatikano, kad prarastų atspirtį, ir jie galėtų lengviau ją sulikviduoti. Oficialiai tikinčiųjų nepersekioja, bet neoficialiai vien dėl to, kad yra tikintis ar labiau įtakingas tikinčiųjų tarpe, dingsta be žinios.

Pastaba. Apgailestautina, kad ir laisvajame pasaulyje kai kurioji spauda talkininkauja bolševikų užmačioms, naudoja tuos pačius metodus Bažnyčios atžvilgiu ir, gal būt, siekia tų pačių tikslų. Nenoromis peršasi mintis, ar tai néra bolševikų agentų įtaka. — P. B.

— Kodėl bolševikai nesilaiko tarptautinio pašto susitarimo ir neleidžia susirašinėti su laisvuoju pasauliu?

Netiesa. Jie leidžia susirašinėti su užsieniu, tiktai kiekvienas turi laikytis jų nuostatų. Turi atnešti neužlipytą laišką į paštą ir įteiktį atitinkamam valdininkui, kuris yra slaptas NKVD tarnautojas. Jei jo nuomone jų santvarka yra giriama, tokį laišką praleidžia, jeigu ne, tai meta į šiukšlių dėžę ir patį laiško rašytoją veža į Sibirą.

— Jei už tokį menką nusikaltimą veža į vergų stovyklas, tai koks skaičius išvežtųjų?

Tikslaus skaičiaus pasakyti negaléčiau. Manau, kad ir tie patys lietuviai veikėjai tiksliai nežino. Tačiau lietuvių patriotų teigimu vien tik intelektualų yra išvežta apie 40-41000 žmonių.

— Ar Lietuvą taip pat yra palietusi antisemitizmo banga?

Lietuva, kaip ir Rusija su savo satelitiniais kraštais, néra nusistačiusi prieš žydus. Jie ir Lietuvoj yra užėmę gana aukštų ir atsakingų vietų. Maskvos yra padiktuota griežtai persekioti tarptautinę sionistų organizaciją. Tačiau, reikia pripažinti: kad prasidėjo antisemitizmo akcija, rodo jau ir tas faktas, jog Malenkovas savo propagadoj apkaltino Beriją žydu, o Berija buvo priverstas pereiti į gynmosi pozicijas.

— Ką galite bendrai pasakyti apie žmonių nuotaikas okupuotoje Lietuvoje?

Gatvėje visi su šypsena ir, stebint iš šalies, nieko nesuprasi. Įsikalbėjus intymiau ir įgavus pasitikėjimą, nedrąsiai atidengia savo vidaus gelmes, iš kurių skaudžiai išsiilieja didelis okupacijos pergyvenimas ir laisvės išsiilgimas. Jie kietai užsidarę savo išvidiniame gyvenime ir su didele viltimi kantriai laukia gyvenimo permainos. Motyvas — išoriné jėga, kuriai pilnai jie tiki.

Išleisdamas svečią, nuoširdžiai padėkojau už mūsų, lietuvių, taip laukiamas informacijas, o jis pažadėjo ir kitą kartą, kada bus Argentinoje, būtinai mane aplankyti. Jei negalės atvykti, pažadėjo, paruošęs medžiagos, atsiųsti laišką.

Pijus Bukauskas.

Šeseri metai „Lietuvos Aidams"

LIET. RADIO VALANDĖLĖS VEDĖJO ZEF. JUKNEVIČIAUS KALBOS, PASAKYTOS BALANDŽIO 11 D. LIETUVIŲ SALĖJE, SANTRAUKA

Jau septinti metai, kai Argentinos erdvėje sekmadienis po sekmadienio skamba „Lietuvos Aidų" radio valandėlė. „Lietuvos Aidai", aidais aidužiais skambėdami jau gana ilgą laiką, stengiasi nešti visiems tautiečiams savos Tėvynės prisiminimą, atvaizduodami — daina ar pasakojimais — jos mėlyną dangų, neužmirštamas vieversėlių dainas, jos upių tylų šnaréjimą, miškų šlamėjimą, jos vaisingus rudenius ir skaisčius pavasarius, saulėtas vasaras ir baltuojančias žiemas... Kartu, ypač šiais tamsiaisiais laikais, radio valandėlė pasakoja jos gerųjų vaikų neišsemiamas kančias, didelį liūdesį ir baisiojo engėjo persekiojimus. Tai primindami, „Lietuvos Aidai" neša visiems viltį, kad Dievas duos vėl laisvai ir nepriklausomai gyventi. Bet kol tai įvyks, jie stengiasi bent praskinti užžėlusius kelius į tą šalį, tą gimtąjį kraštą, kuris taip mielas širdžiai.

Jau seniai veikiant tautinėms ir kultūrinėms lietuvių organizacijoms Argentinoje, tik retkarčiais, didesnių švenčių progomis, lietuviai pasireikšdavo radio bangomis. Nuolatinės radio valandėlės nebuvo pavykę išlaikyti. Tik 1947 m. kovo 15 d. Šv. Cecilijos choro pastangomis per radio „Libertad" pasigirdo visiems gerai pažįstamas lietuviškas maršas. Tam reikalui labai daug triūso įdėjo gerai žinomas to choro vedėjas ir lietuviškų dainų kompozitorius Vaclovas Rymavičius. Jam priklauso tiek radio darbuotojų, tiek ir klausytojų nuoširdi padėka.

Vėlesniam radio valandėlės išsilaikymui finansiškai labai daug padėjo ir tebepadeda mūsų kolonijos tautiškai susipratę lietuviai fabrikantai, prekybininkai ir pramonininkai, kurių vardus būtų per ilga išvardinti, bet Argentinos ir Urugvajaus kolonijų radio klausytojai juos gerai žino, nes jų vardai nuolat skelbiami. Garbė jiems ir nuoširdi padėka.

Žinoma, per tuos šešerius metus teko daug pergyventi. Tie, kurie seka radio, gerai atsimena, kad pradžioje, nors turėjome tik 15 min. laiką, mūsų žodis skambėjo savąja kalba, mūsų žodis buvo lietuviškas, drąsus ir tiesus, skelbiąs, kad lietuviai nekenčia bolševizmo ir smerkia jo gruoboniškumą bei persekiojimus mūsų Tėvynėje. Deja, tų pačių persekiotojų ir jų tarnų įskundimais mes buvome nutildyti. Tiesa, tai nebuvo ilgai, nes mūsų sąžinės grynumas ir aiškus nusistatymas prieš žmonijos priešą mums vėl davė teisę kalbėti, tik jau per radio „Mitre", kur iki šiol esame, ir jau vietine kalba.

Po to seké ramesni laikai, kol bolševikų nešvarus veikimas vėl mūsų darbą palieté. Tai įvyko dėl svetimtaučių radio transliacijų per tą pačią stotį ir vėl teko nukentėti. Bet mes nugaléjome visas kliūtis ir veikiame, kaip veikę, tik kol kas „Aidų" vedėjui neleidžiama kalbėti per mikrofoną. Tačiau tikimasi vėl kliūtis nugalėti ir vėl kas sekmadienį tarti nuoširdų sveikinimą bei skaityti paskaitas savo mieliesiems klausytojams.

Dabar šis tas dėl finansinių bėdų. Pradžioje už 15 min. nuoma, atrodo, nebuvo didelė, bet ir tai nebuvo lengva surinkti. Vėliau, turint daugiau skelbimų, kiek palengvėjo. Tačiau, brangstant pragyvenimui, buvo keliama ir radio valandėlės nuoma net iki to, kad mes turėjome kreiptis į lietuvišką visuomenę su savo SOS — pagalbos prašymu, kuris klausytojuose rado atgarsį. Visų čia išminėti negalima, bet iš organizuotos visuomenės reikia paminėti Berisso „Mindaugo" Dr-ją, ir Villa Lugano lietuvius, aukojusius per Lietuvių Centrą ir Lietuvių Bendruomenę. Už tai šia proga jiems ypatingai dėkoju.

Ir dabar dėl aukų, nors ir nedrąsu kalbėti, negalima nutylėti, kad naujas radio nuomos pakėlimas sunkina ir šiaip menkus „Lietuvos Aidų" finansus. Nuo kovo pradžios mūsų nuoma siekia dažniausiai per mėnesį virš pusantro tūkstančio pesų. Kas bus toliau? Jūs turite žodį, ar „Lietuvos Aidai" turės skambėti toliau. Jei jūs neįstengsite aukoti, jie turės nutilti, o tai būtų didelis nuostolis lietuvybei ir tautiniam darbui Argentinoje. Bet mes esame įsitikinę, kad mūsų nuoširdieji tautiečiai to neprileis ir toliau visomis išgalėmis rems šitą viešą lietuviško žodžio ir dainos skambėjimą. Aukoti galima visuomet per p. p. Rymavičių, Juknevičių, Misiūną ir „Laiko" administraciją.

Radio valandėlė per savo šešerius darbo metus yra gavusi gausybę pagyrimų, o taip pat ir kritikos. Pagyrimai, žinoma, malonūs ir skatina toliau dėti visas pastangas tam tautiniam darbui, gi kritika, jei yra sveika ir nuoširdi, padeda mums taisyti netikslumus bei trūkumus. Tačiau tokios kritikos, kuri, žiūrėdama iš aukšto, mano, jog viskas, ką kiti daro, blogai daro, mes negalime paisyti ir į ją jokio dėmesio nekreipiame. Mes turime prisitaikyti prie vietinių reikalavimų bei nuostatų, nes kitaip netektumėm ir to, ką iki šiol turime.

Baigiant dar reikia paminėti vieną uolų ir visa širdžia „L. Aidams" atsidavusį darbuotoją Karolį Misiūną, be kurio radio valandėlei tikrai būtų sunku išsilaikyti. Jis daug darbo ir energijos įdeda, surinkdamas mokestį už skelbimus ir tvarkydamas visus finansinius reikalus. Jam tenka lietuviškos visuomenės, radio klausytojų ir visų „Lietuvos Aidų" draugų nuoširdi lietuviška padėka.

Tikimės, kad radio valandėlės klausytojai atkreips dėmesį į šį mūsų balsą ir tokiu pat nuoširdumu palaikys tolimesnį lietuviškos dainos skambėjimą Argentinos lietuviškoje kolonijoje.

LIETUVIŲ ATSTOVAI PAS EISENHOVERĮ

Kovo 26 d. po 10-tos valandos ryto JAV-iu Prezidentas Dwight D. Eisenhower priémé Baltajame Name Amerikos Lietuviu Tarybos Delegaciją, kurią sudaré šie asmenys —

Leonardas Šimutis, ALT prezidentas,

Dr. Pijus Grigaitis, ALT Sekretorius,

Mykolas Vaidyla, ALT Iždininkas,

Marijona Kižyté, Informacijos Centro Direktoré,

Kazys Kalinauskas, SLA Prezidentas,

Vincas Kvetkas, SLRA Sekretorius,

Stasys Gegužis, ALT narys,

Stasys Pieža, ALRK Federacijos Pirmininkas,

Juozas Ginkus, ALT narys,

Stepas Bredes, Jr., NY ALT Pirmininkas.

Delegaciją lydéjo ir pristaté Prezidentui JAV Kongresmanas iš Milwaukee, Wisconsin, Charles J. Kersten.

Audiencija tęsési netoli pusės valandos laiko. Amerikos Lietuviu Tarybos Vykdomasis Komitetas buvo paruošęs laiško formoje prezidentui memorandumą, kurio turini išdésté žodžiu ALT sekretorius Dr. P. Grigaitis, pakviestas visos delegacijos vardu ALT prezidento L. Šimučio.

Savo rašte, kurio tekstas jau yra išsiuntinétas spaudai, Amerikos Lietuviu Taryba stipriai pasisaké už Prezidento Eisenhowerio paskelbtą pavergtu tautu laisvinimo politiką. Taryba pareiškia, kad šita politika suteiké nauju vilčiu lietuviams lygiai kaip ir žmonėms kitu tautybiu, kurias yra pavergęs Sovietu imperializmas; kad laisvinimo politika tai yra vienintelé politika, kuri sutinka su Amerikos demokratijos pagrindais; kad tik politika žadanti išlaisvinimą milijonams pavergtu žmoniu anapus geležinės uždangos, padarys juos laisvo pasaulio sąjungininkais kovoje su komunistiniais agresoriais; kad, pagaliau grąžinti laisvę ir nepriklausomybę tautoms, kurioms jos buvo išveržtos jėgos keliu, yra isipareigojusios Jungtinės Valstybės ir daugelis kitu šaliu, pasiraišiusiu Atlanto Čarteri.

Savo memorandume Amerikos Lietuvių Taryba prašo dviejų konkrečiu dalyku:

1) paraginti JAV Senatą ratifikuoti Genocido Konvenciją, ir

2) padéti Tarybai pravesti JAV Kongrese nutarimą, kuriuo būtu sudarytas specialus Komitetas apgavingiems Lietuvos, Latvijos ir Estijos „liaudies seimu" rinkimams ištirti, kad visam pasauliui būtu parodyta, kaip biauriai Sovietu valdovai pasielgé su tomis trimis Baltijos valstybėmis, kurias jie pavergé, tačiau nesigėdi skelbtis pasauliui, kad jie esą mažuju tautu draugai ir išlaisvintojai.

Delegacijos kalbėtojas Dr. Grigaitis, trumpai išdėstęs šias mintis, įteiké memorandumą Prezidentui, kuris, šiltai padėkojęs, atsaké i kiekvieną Tarybos pareiškimo punktą.

Baltojo Namo taisyklė neleidžia delegacijai kartot Prezidento žodžiu. Galime pasakyti, kad Prezidentas parodé didėli palankumą Lietuvos išlaisvinimo reikalui, pabrėždamas tačiau, kad jisai dės visas pastangas išvengti ginkluoto konflikto, kuris galėtu atnešti dar baisesni vargą Lietuvos žmonėms negu tas, kuri jie kenčia dabar.

Jisai taip pat pasisaké pritariąs Amerikos Lietuviu Tarybos sumanymui iškelti aikštėn klastingas priemones, kuriomis Sovietu valdžia bandė padengti savo smurto darbus prieš Lietuvą ir kitas Baltijos tautas.

Atsisveikindamas su Amerikos Lietuviu Tarybos Delegacija, Prezidentas Eisenhoveris maloniai pratarė kelis žodžius kiekvienam Delegacijos nariui ir dėkojo jiems už atsilankymą pas ji. Delegacija išėjo iš Baltojo Namo, jausdama, kad Prezidento Eisenhowerio asmenyje lietuviai ir Lietuva turi nuoširdu draugą.

Amerikos Lietuviu Taryba jaučiasi labai padrąsinta tęsti savo darbą dėl mūsu tėvu krašto išlaisvinimo. Mes dabar su pilnu pasitikėjimu imsimės vykdyti tą sumanymą, kuris buvo paskelbtas atsišaukime i visuomenę dėl Lietuvos nepriklausomybės minėjimo pereitą vasario ménesi, būtent; kreiptis i JAV Kongresą, kad jisai ištirtu apgaulingus rinkimus Sovietu okupuotoj Lietuvoj ir kitose dviejose Baltijos valstybėse. Kad šitas mūsu žygis būtu sėkmingas, mes kviesime talkon visas lietuviu organizacijas, draugiju veikėjus, senuosius amerikiečius ir naujakurius, — visus ir kiekvieną lietuvi, kuris gali vienokiu ar kitokiu būdu prisidėti savo pastangomis, kad būtu pagreitintas Lietuvos išlaisvinimas.

Amerikos Lietuviu Tarybos
Vykdomasis Komitetas

1953 m. kovo 27 d.
Washington, D. C.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS DELEGACIJA BALTUOSIUOSE RŪMUOSE.

1953 m. kovo mėn. 26 d. JAV Prezidentas Dwight D. Eisenhower specialioje audiencijoje Baltuosiuose Rūmuose Washingtone priémé 10 asmenų Amerikos Lietuvių Tarybos Delegaciją.

Fotografijoje (iš kairės į dešinę): Liet. Tautinės Sandaros pirmininkas ir ALT narys **S. Gegužis** (iš Wilkes Barre, Pa.), JAV Kongreso narys **Charles J. Kersten** (atlydėjęs Delegaciją į Baltuosius Rūmus), ALT Sekretorius ir „Naujienų" redaktorius **Dr. P. Grigaitis** (įteikia Prezidentui memorandumą), ALT narys **J. Ginkus** (iš Brooklyn, N. Y.), JAV Prezidentas **Dwight D. Eisenhower**, ALT Pirmininkas ir „Draugo" redaktorius **L. Šimutis**, Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacijos Pirmininkas ir ALT narys **S. Pieža** (iš Chicago, Ill.) ir ALT Iždininkas ir „Sandaros" redaktorius **M. Vaidyla.**

Į fotografiją nepateko šie Delegacijoje dalyvavę asmenys: Amerikos Lietuvių Informacijos Centro direktoré p-lė **M. Kižyté**, New Yorko Lietuvių Tarybos pirmininkas adv. **S. Bredes**, Jr., Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pirmininkas ir ALT vicepirmininkas adv. **Chas. J. Kalinauskas** ir Susivienijimo Liet. R. Katalikų Amerikoje Sekretorius ir ALT iždo globėjas **Wm. T. Kvetkas.**

TECHNIKA IR AKIŲ DŪMIMAS

RAŠO GEN. LEIT. TEODORAS DAUKANTAS

Didžrusiui yra įprasta rodyti „viršsugebėjimą" (dostiženija!) ir savo pataikaujanti uolumą. Ju tautiniai priežodžiai išryškina sia ypatybę: „akis apdumti, apmulkinti" (pyl v glazu pustit, oćki vtirat). Dažnai dirbama ir veikiama tik dėl akiu.

Katrės II, 18 šimt., mylimasis maršalas Potemkin (potemki, reiškia — tamsybės), nugalėjęs turkus, sumané prijungtą prie imperijos kraštą nuo Ukrainos ir kazoku žemės iki Juoduju jūru pavadinti „Novorossija". Krašto gyventojai totoriai bėgo i Turkiją, o likučiai susitelké Krymo pusiasaly. Novorosijoje buvo nejaukį tuštuma. Sumanus Potemkinas pakvieté valdovę apžiūrėti šio krašto. Kelionės metu Katrė II turėjo susitikti pasimatymui su atvykstančiais iš Vakaru galiūnais ir „satelitais". Carienė turėjo daug palydovu: Austrijos imperatorius Juozapas II, su kuriuo ji buvo pasidalinusi Rzeczpospolitą, lenku karalius Stanislovas Augustas Poniatovskis ir eilė kitu. Kad kelionėje svečiai nesivaržytu dėl pirmenybės, Potemkinas suvaré baudžiauninkus — vergus, kad jie nutiestu naują kelią net 200 metru platumo nuo Mohilevo, prieš keliolika metu atplėšto nuo Lietuvos, iki Krymo. Kelias, iš abieju pusiu beržais apsodintas, liko toks pat dar ir po 100 metu (teko ji matyti).

Carienė, labai neturtingo vokiečiu Gottorpo Cerpato princesė, buvo ištekėjusi už Petro. Po carienės Elzbietos mirties užėmė sostą, greitai, dvarišku padedama, nušalino savo vyrą ir ji numarino. Katrė II, atsidėkodama dvariškiams, leido jiems baudžiauninkus spausti, juos tremti, kur tik nori. Tuo ir pasinaudojo Potemkinas. Juk buvo permaža nuvežti carienę i Krymą. Reikėjo jai parodyti, kas Novorosijoje Potemkino yra padaryta, kaip klesti ir džiaugiasi kraštas, neseniai iš turku „išvaduotas". Reikėjo Novorosija pavaizduoti rojumi. Buvo tam tikslui isakyta padaryti dekoraciju — puošnios valstiečių „izbos" - bakūžės, kluonai, klėtys, daržinės, net šuliniai, daržai ir sodai. Carienei su palydovais važiuojant, prie jų šoko ir dainavo „laimingi" mužikai. „Potemkino kaimai", kaip jie buvo praminti, žydėte žydėjo laime ir linksmybe.

Carienė, keliaudama su visais patogumais, dažnai sustodavo pasižiūrėti šito „laimingo ir linksmo" baudžiauninku gyvenimo. Jai pravažiavus, buvo laiko visą sodžiu iškelti ir aplinkiniais keliais, pralenkiant diduomenę, viską nuvežti į naują vietą ir vėl pastatyti. Taip tie kaimai buvo statomi kelis kartus ir su jais kartu vežami išmiklinti baudžiauninkai. Ispūdingas atrodė tokiu apgaulingu būdu rodomas gyvenimas. Carienę visur sutikdavo „laimingu" gyventoju delegacijos, duona ir druska nešinos ir už geradario Potemkino paskyrimą dėkodamos. Duona gi iš pilnu aruodu būdavo!

Potemkino nuopelnai buvo pripažinti. Jis gavo Tauridos (Krymo) kunigaikščio titulą, ordenu, medaliu ir piniginę dovaną su žeme, dvarais ir vergais. Potemkinas buvo dar pagerbtas, kad jo vardu buvo pavadintas naujas šarvuotas laivas, vėliau per 1904 m. revoliuciją pabėgęs i Rumuniją. Bolševikai Potemkino vardu filmą savo propagandai rodydavo visame pasaulyje.

Pasauliui reikėjo irodyti bolševikini sugebėjimą gaminti. Potemkino veikimo būdas šį kartą buvo pritaikytas pramonei. Buvo suvaryti darbininkai - vergai i Donbaso angliu kasyklas. Jie atliko paruošiamuosius darbus ir paruošdavo aplinką taip, kad paskirtu laiku parinktas darbininkas **Stachanov** "sugebėjo" žiūrovams parodyti darbo rekordą. Buvo neskaitoma, kas buvo kitu padaryta, o buvo tik išgarsintas Stachanovo pasisekimas. Jo pavyzdys, kaip kadaise Potemkino, atitiko didžrusiu dvasią. Bematant buvo suorganizuotas „stachanoviečiu sąjūdis". Stachanoviečiai skaičiumi augo komunistiniame „rojuje", tartum grybai po lietaus. Mes matėme Lietuvoje komunistu okupacijos metu stachanovietišką gamybą ir statybą. Mūsu tarpe atsirado net priežodis: „stachanoviečiu darbas", vadinas, niekam tikęs. Valdantiesiems toks sąjūdis leidžia legaliai spausti darbininkus ir iš ju reikalauti kasdieniniam darbe pasiekti aukštas darbo normas, sudarytas dirbtinėse sąlygose. Sąjūdis igalina reikale, kai vienas ar kitas darbininkas valdžiai nepatinka, ji apšaukti diversantu, sabotažninku ir pan. Taip aiškina rimti darbininkai.

Susidūrus su Vakaru konkurencija, stachanoviečiu pramoné atsistos egzaminu padėty. Ir tas egzaminas bus sunkus. Sov. Rusijos kvalifikuotu darbininku skaičius prilygsta vos vienos JAV-biu Illinois valstybės darbininku skaičiui. Tai viena.

Antra, karas padaré pramonei daug nuostoliu. Imkime pramonės trikampį: Leningradą prie Suomijos, Kuznecką Sibiro vakaruose, Dniepropetrovską Ukrainoje prie Dniepro. Anglies gamybos nuostoliai siekia 55%, elektros energijos — 45%, riedmenu — 58%, gyvulininkystės — 25%. 1951 m. Sovietu Rusijos gamyba sieké 1904 metu JAV-biu lygi. Amerikiečiu apskaičiavimu sovietai 1960 m. turės JAV-biu 1918 m. gamybos lygi, kada Amerika vos tik pasirodė pasaulio arenoje, bet toli gražu nepirmavo. Transporto priemonės turi didelės reikšmės moderniniame kare. Palyginkim 1950 m. duomenis. Sovietai turėjo (nuošimčiais, imant JAV 100) garvežiu 80, sunkvežimiu 40, automobiliu mažiau 6, traktoriu 30. Prieš pradedant spartinti vakariečiu gamybą karo reikalams pagal Marchallio planą, sovietai geležies turėjo 20%, vario — 5%, kitu metalu — 10-12%, anglies — 25%, žibalo — 8%, elektros — 11% pasaulinės gamybos.

Atrodo, vakariečiai galėtu būti visiškai saugūs. Tačiau ju nepaprastas apsileidimas, saugojant paslaptis, o komunistu nepaprastas sugebėjimas visur, kur tik reikia, isibrauti ir ypač planingai išsnipinėti yra priežastis, kad vakariečiu saugume pasidaré plyšiu, per kuriuos ištekėjo techniškų paslapčiu daugybė. Net šiandien, sovietu visur vedamo pilietinio karo metu, dar yra sunku ivertinti nuostolius ir atspėti, kiek netikėtumu ir staigmenu slypi ateičiai MIG—15 technikinis pranašumas Korėjoje sužibo, kaip Vakarus ispėjanti pirmoji signalizacijos šviesa. Reikėjo beveik dvieju metu laiko, kol vakariečiai pajėgė pasivyti.

Sovietai ir politikoje veikiau susigriebė. Jie, tuoj po Stalingrado laimėjimo pradėję oganizuoti „Laisvąją Vokietiją", patrauké į save kariškius ir techniškus „paulius" dar karo metu, kai tuo tarpu vakariečiai net po karo vokišką visuomenę stumte stūmė nuo savęs savo išdidumu ir nesukalbamumu. Sovietai gavo ju naudai dirbančiu technikos specialistu, pastūmėjusiu mokslinius tyrinėjimus visu dešimtmečiu, o Vakarai veisė pas save šnipus. Kiek Vakarai davė sovietams sunaikinti savo ištikimiausiu sąjungininku, kurie būtu kovoję prieš komunizmą?! Ne vieną kitą, bet ištisas armijas išdavė ir prievarta grąžino.

Valstybės jėga išoriniam karui kristalizuojasi armijoje. Sov. Rusijos 52% naujoku yra didžrusiai, 22% kitų slavų, 26% kitataučių, kuriu daugiausiai mongolai. Miestiečių, kurių padėtis geresnė kaip kolchozininkų, yra vos 6,5% visų gyventoju, o aiškiai nepatenkintu koncentracijos stovyklose —8,5%. Raudonoji armija palaikoma geležine drausme, ginkluoto susirėmimo pradžioje nenukryps. Tam reikėtu smūgių ir pralaimėjimų visos eilės, kol išryškėtu vadovaujančiu nesugebėjimas ir nepasiruošimas. Bet ilgesniame kare armijos sąstatas yra mobilizacijos atskiedžiamas, nes tada jau prisimaišo įvairių gaivalų. Pirmojo karo metu Rusija sumobilizavo 30 milijonu atsarginiu ir naujoku. Trūko vadu ir instruktoriu. Kariai, toli nuo fronto dykinėdami, sudarę revoliucines mases ir mobilizuojančius nuverté. Dabar gyventoju itampa karui Sov. Rusijoje praneša kitus kraštus. Tūkstančiui gyventoju tenka kariu JAV-bėse 15, Belgijoje — 12, Anglijoje — 14, Prancūzijoje — 17, Olandijoje — 19, o Sov. Rusijoje — 20. Transportas šlubuoja ir nepakankamas, atstumai milžiniški, technikos kiekybė atsilikusi, kokybei tobulinti karo metu truks kvalifikuotu specialistų. Kaimynai (satelitai!) pareikalaus jėgas išsklaidyti. Pritruks kumščiu smūgiams. O kare akiu dūmimas prie tikslo nenuves, — ten reikės darbu ir tikru sugebėjimu irodyti savo pranašumą. O kur šiandien yra Goebelsas su savo propaganda?!

KULTŪRINĖ KRONIKA

* **Jaunimo Literatūros premiją** šiais metais buvo paskirta rašytojai **Petronėlei Orintaitei** už jos Vokietijos Lietuvių Bendruomenės išleistą knygą „Viltrakių Vaikai".

* **Igno Šeiniaus** romaną „Raudonasis tvanas kyla" iš originalo švedų kalbos mano versti į anglų kalbą vienas buvęs JAV konsulas Lietuvoje, daugiau kaip 20 metų diplomatinėje tarnyboje praleidęs Baltų ir Skandinavų kraštuose, gerai pažįstąs patį rašytoją I. Šeinių ir mokąs švedų kalbą.

* **Jugio Savickio,** neseniai mirusio mūsų rašytojo, karo metų užrašai „Žemė dega" ruošiama spaudai. Lyginama kalba ir greit bus atiduota rinkti. Bus du tomai po 300 su viršum puslapių kiekvienas. Leidžia Terros leidykla.

* **Žurnalistų Sąjungos** revizijos komisija, kurios visi nariai yra Chicagoje, pasiskirsté pareigomis: pirm. kun. dr. J. Prunskis, sekr. dr. K. Sruoga, narys Ged. Galva.

* **Kun. Ant. Sabaliauskas,** „Tėvų Kelio" redaktorius ir Venecuelos lietuvių kapelionas, buvęs Indijos misijonierius, verčia į lietuvių kalbą Guareschi veikalą „Don Camillo Mažasis Pasaulis". Italų kalba šio veikalo jau yra išėję 20 laidų, anglų vertime — aštuonios, ispanų kalba padaryti keli vertimai ir tik vienoj Argentinoj jau išleista dvi laidos. Kun. Sabaliauskas parodo daug kūrybinės energijos — neseniai iš spaudos išėjo jo sulietuvinta knyga „Siela už sielą", o kiek anksčiau — jo atsiminimų knyga „Nuo Imsrės iki Orinoko".

* **Komp. Juozas Strolia,** gyvenąs Los Angeles mieste, JAV, neapleidžia savo kūrybinių muzikos darbų. Tai gabus kompozitorius, sukūręs apie 300 didesnių ir mažesnių tautiškos — daugiausiai liaudies motyvais — ir religinės muzikos kūrinių. Jis yra parašęs keletą knygų iš muzikos srities ir laimėjęs premijų už savo kompozicijas.

* **Mykolas Gureckas ir Antanas Vasiliauskas,** abu miškininkystės specialistai, parašė plačią studiją „Medžio pramoné Lietuvoje". Studija apima įvairias medžio pramonės formas, kurios buvo naudojamos mūsų Nepriklausomybės metais.

* **Prof. inž. J. Šimoliūnui** šiemet gegužės mėn. sueina 75 metai amžiaus. Profesorius šiuo metu gyvena JAV-bėse.

* **Ignas Vytenis** spaudai paruošė gausiais faktais dokumentuotą studiją „Lietuvos žydų tragedija", kurioje pavardėmis įvardinta keletas tūkstančių asmenų. Knyga apima žydų laikyseną pirmosios bolševikų okupacijo laiku, lietuvių parodytą jiems globą nacių okupacijos metu ir okupantų vykdytą jų žudymą. Renkant medžiagą buvo apklausta apie 2.000 asmenų.

* **Kazimieras Jaunius** yra miręs 1908 m. vasario 25 d. Taigi šiais metais suėjo 45 metai nuo jo mirties. Šalia savo kunigo ir profesoriaus pareigų šis mokslininkas daug pasitarnavo mūsų kalbos kultūrai. Jo sukurtą lietuvių kalbos gramatiką spaudai paruošė K. Būga.

* **Vincas Ramonas** ruošiasi rašyti novelę iš lietuvių gyvenimo Australijoje. Tik kasdieninis darbas įmonėje neduoda tinkamai susikoncentruoti prie kokio didelio kūrinio. Rašytojas šiuo metu gyvena Chicagoje.

* **Jauną smuikininką Herkulį Strolią** Chicagos firma Morris B. Sachs apdovanojo auksiniu laikrodžiu už gerą išpildymą programos per televiziją. Taip pat jam įteiké diplomą. Jaunasis smuikininkas neseniai baigé Los Angeles King Star aukštesniąją mokyklą, kurios orkestre buvo koncertmeisteris, ir per užbaigiamąjį mokyklos aktą išpildé Brucho smuiko koncertą solo.

Pas lietuvius Argentinos Šiauréje

RAŠO SPECIALUS „LAIKO" KORESPONDENTAS

Vienas iš geriausiai gyvenančiu lietuviu Argentinos Šiauréj yra **Antanas Jonušas.** Jis prie pat Corrientes miesto turi gražu namą (Chalet). Prie jo jau kuris laikas veikia muilo ir tauku apdirbimo fabrikélis. Bet sumanus ir apsukrus lietuvis tuo nesitenkino: ką tik nesenai užbaigé statyti 5-kis naujus pastatus, kuriuose bus vatos séklu aliejaus spaudimo fabrikas. Tie pastatai kartu su moderniomis mašinomis jam kainavo apie 2.200.000 $. Greitu laiku jo fabrikas jau pradés veikti. Pažymétina, kad tai vienintelis toks fabrikas visoj Corrientes provincijoj.

Antanas Jonušas yra susipratęs lietuvis, žemaitis: puikiai kalba lietuviškai, skaito lietuvišką spaudą. Kai telefonu pranešiau, kad atvažiuoju jo aplankyti, tuoj atvažiavo manęs ieškoti. Greitu laiku savo namuose suruošé tikrą šventę. Toks vaišingumas tik vieniems lietuviams charakteringas. Jo pastogéj jaučiausi kaip namuose. Kitą dieną savo automobiliu apvažinéjo visą miestą, aprodé jo įžymybes. Corrientes miestelis gražus, švarus, stovi prie pat Paraná upés. Turi puikiai įrengtą uostą, keletą gražių aikščių, daug gražių bažnyčių. Visas miestukas kolonialinio stiliaus, turi savo istoriją, kuri siekia net tuos laikus, kada dar net didžiuju Argentinos miestu nebuvo.

Iš Corrientes keltuvu (balsa) persikélém į Resistenciją. Ji yra prie tos pačios upés, bet kiek atokiau: nuo uosto bus apie kokius 8 km, todél susisiekimas su Corrientes miestu néra labai patogus. Resistencija yra žymiai mažesnis už Corrientes, tačiau turi daug fabriku, bet maža bažnyčiu. Pagrindinés gatvés gražios, asfaltuotos, bet šalutinés purvinos, nešvarios. Resistencijoj gyvena apie 15 lietuviu, iskaitant ir provincijos dali. Vienas iš geriausiai isitaisiusiu čia yra **Stanislovas Urniežius,** taip pat žemaitis, nuo Varniu. Jis turi gražu ir dideli restoraną ir keletą namu. Augina dvi dukteris ir súneli. Pas p. Urniežiu gyvena ir dirba vienas patrijotas lietuvis **Bronius Vaičiulénas** nuo Biržu. Turto jis, tiesa, čia nesukrové, bet išliko taurus ir doras lietuvis, labai myli Lietuvą ir labai norétu, jei aplinkybés pasikeistu, grįžti i ją.

Kitas lietuvis, **Petras Varniackas,** Resistencijos mieste turi auto taisymo, dažymo ir perdirbimo imonę. Augina tris súnus, kurie visi, kaip ir ju tévas turi lietuvišką išvaizdą: visi mokosi ir padeda tėvui.

Du lietuviai **Pilkauskas** ir **Kučinskas** netoli Resistencijos Basail miestely dirba kaip verslininkai. Ju firma visiems gerai pažįstama. Jie urmu superka vatą, kepa duoną ir t. t.

Resistencija yra Chaco (dabar Presidente Perón) provincijos sostiné. Palyginti su kitom provincijom, ji gana dar atsilikusi, nors paskutiniu metu yra padariusi smarkią pažangą. Čia labai plačiu mastu kultivuojama vata. Dabar kaip tik pats derliaus nuémimo metas. Iš visų pusiu plaukia darbininkai, daugiausia vietiniai, i vatos laukus. Jie yra gerai apmokami. Padirbę kelias savaites, jie vél grįžta namo i savo gyvenamąsias vietas ir vél laukia kito vatos nuémimo meto. Darbas vatos laukuose néra lengvas: baisiai kaitri yra Chaco saulé, néra vandens atsigerti, reikia nakties metu miegoti palapinése, į kurias dažnai įsirango ivairús nuodingi šliužai. Be nuodingu gyvačiu, čia yra nuodingu varlių ir voru. Kai lyja, visas vanduo lieka žemės paviršiuj, labai mažai tesusigeria, nes apačioj baltasis molis. Susidaro didelés seklios pelkés, kuriose veisiasi pulkai uodu. Ju čia tiek daug, kad, kol nusiimi kepurę ir ją vél ant galvos užsidedi, pagauni 2-300 moskitu. Vakare negalima valgyti, maišais neapsiklosčius, nes moskitai isiskverbia net per plonus drabužius. Vandeni iš tu pelkiu negalima gerti, nes labai nešvarus, pilnas visokių vabalų ir įkaitęs nuo saulés.

Vis délto Chaco provincija turi didelę ateiti. Milžiniški žemės plotai stovi dar nepaliesti. Yra dar daug miško su puikiais algorobais, quebračiais. Be abejo, vienas žmogus čia nieko nepadarys. Bet kuri nors firma su didesniu kapitalu gagalétų puikiai verstis.

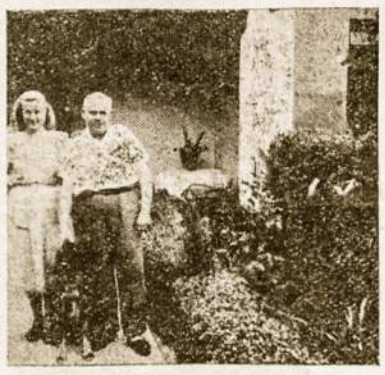

Tafi Viejo lietuvis ir „Laiko" skaitytojas Juozas Čepėnas su žmona prie savo namo.

Chaco provincijoj yra keletas lietuviu ūkininku, kurie turi nemažus žemės plotus. Jie séja vatą, augina gyvulius. Be abejo, iš pradžių turéjo gerokai pavargti, bet dabar jie gerai gyvena.

Gal dar skurdesné už Chaco yra Santiago del Estero provincija. Pravažiuoji ištisus šimtus kilometru ir matai tik mažyčius, retus spygliuočiu krúmus ir baltas vėjo nešamas dulkes. Jei pamatysi kur trobelę, tai ji bus tokia paprastuté ir skurdi, be langu ir duru, lyg laikinai pastatyta purvo búdelé. Tačiau tokiose trobelése gyvena žmonės. Nežinau, iš ko jie gyvena. Neturi nei gyvuliu, nei sėjamos žemės, nei jokio darželio ar pasodinto medelio. Pamatai koki asiliuką ar ožką, bet ir tie skursta, graibydami spygliuočiu (espinyžiu) įapus. Daugely vietoviu žmonės neturi vandens. Dažnai stovi búriais prie traukiniu, prašydami vandens. Mačiau seną moterėlę su skardiniu indu ant galvos, nešant vandeni. Kai kur jos turi eiti ištisas mylias, kad turėtu bent kiek vandens matei ar zupei išsivirti. Kitur mačiau senutę ant asiliuko, abi kojos vienoj pusėj, maišiukas prie šono, jame skardiné vandens. Ir pirmyn per dagius ir smėlio užneštus takus!

Prie pat Santiago del Estero vaizdas šiek tiek pasikeičia. Matyti nemaža apelsinu ir citrinu plantaciju. Bet tik prie Rio Dulce krantu. Tai nemaža upé, lyg músu Venta, bet sekli ir didesniu sausru metu išdžiústa.

Santiago del Estero miestas turi apie 35 túkst. gyventoju, be kanalizacijos, tramvaju ar autobusu susisiekimo. Visur reikia pésčiam vaikščioti. Karšta, dušna. Net, kai nusileidžia saulé, čia menkai teatvésta. Kartais dar blogiau búna, kaip dieną: mat, dienos metu dažnai pučia vėjelis, o nakti net ir jis sustoja, néra kur dėtis nuo karščiu. Šiemet vienu metu karštis buvo pakilęs net iki 49 laipsniu.

Jau apie 40 metu čia gyvena viena sena lietuviu šeima. **Tai Pranciškus ir Uršulė Dobužinskai,** dabar jie jau senukai, bet dar neužmiršę savo krašto ir kalbos. Turi tris dukteris, kurios jau turi savas šeimas. Pranciškus, nors jau turi virš 70 metu, bet dar stiprus ir dar dirba toje pačioj dirbuvėj, kaip ir prieš 40 metu. Uršulė pamaldi, meili senuté: tikrai charakteringa lietuvé kataliké. Bažnyčios durys dar uždaros, kai ji jau prie ju. Per tiek metu neužmiršo nei savo kalbos, nei savo religiniu tradiciju. Tai pavyzdys visoms emigrantéms lietuvéms.

Santiago del Estero mieste dirba dar keletas lietuvių, bet jų pamatyti neteko. Daugumas senesniu ietuviškų šeimų yra išmirę, béra tik mišrios šeimos ar pavieniai.

Pakeliui iš Santiago del Estero reikia pravažiuoti Termas — šilto vandens versmiu maudykles. Vasa-

Nukelta į 6 psl.)

VYTAUTAS RYTEIVIS

Milicininkas Seilenis kújo ir pjautuvo pareigose

Lietuvos saulei nusileidus ir šventąją žemelę apdengus lavonais pašvinkusia Maskvos tamsa, iš visu pakeliu ir dvokiančio dumblo išrėpliojo kraujo ir votkos ištroškę, apipuvę ir bedvasiai padarai. Tie padarai, kurie anksčiau bijojo Lietuvos saulės spinduliu, žydinčiuju lauku ir po kraštą keliaujančios laimės. Tarp kitu visuomenės pabiru iš sąšlavyno išsikrapšté ir draugas Seilenis.

Maskvos visagalio atsiusti žmogaus pavidalai surinko blogiausius iš blogiausiuju, ju tarpe ir Seileni, ir nutarabanijo i Nepriklausomybės Aikštę. Ten ant sugriauto ir išniekinto laisvės paminklo užrioglino padugniu elitą. Užrioglino ir pradėjo girti tragiškai komiškus ju nuopelnus. Juos vadino kankiniais, partijos pagrindiniu raugu, buožiu apzelnétais, Džiugašvilio nedažindžiais, „besprizorninkais"... Jei ne draugo Seilenio silpna natúra, kelmas žino, ko dar būtu prizauniję. Bet Seilenis, pašélusios laimės prislėgtas, pagirais peršertas, garbės priblokštas ir džiaugsmo kutenamas nebeišlaiké: susvyravo, susiūbavo ir, kaip pelu maišas, nudribo nuo garbės pakilo. Maskviečiams lavonas — jokia naujiena. Bet mūtiškiai minkštagalviai, dar nepilnai partijos doktrina persiémę, émé kiek ir susijaudino.

Pirmas iš tu rinktiniu išėjo buvęs poetas Liūdas Gira ir Salomėjos Neries bei Cvirkos vardu išrové iš savo retokos barzdos pati biauruji čerplauki ir lavonui ikišo nosin. Lavonas padėkos ženklan sučiaudėjo. Tada iš raudonojo skarmalyno išsiskyré Kremliaus palaimintasis draugiškiausias iš draugu draugas Paleckis ir maršalo žingsniais atmieravo iki lavono. Jis išsitrauké iš visuomeniniu kelniu kišeniaus raudonosios žvaigždės ordeno raudoną tabokinę, kuria „papaša" Maskvoje įteiké mainais už užgesytą Lietuvos saulę ir, atidaręs viršeli, užmové Seilenio palaikams ant mirties kaukės. Užmové ir, pagazdinęs Berija, Stalino vardu isaké kvėpuoti. Bet lavonas né krust. Tada raudonojoje minioje suūžé pyktis. Pykčiu šniokždamas išsiverté Sniečkus ir enkavedisto šuoliu atsidūré ties neklusniu lavonu. Buvęs kadaise veidas, pasiutimo buvo iškreiptas ir pasidaré panašus žmogėdrai. Rusiškai pagarbinęs motiną, kacapo batu spyré jau pradėjusiam gesti Seilenio lavonui. Lavonas, bijodamas enkavedistų glamonėjimu, pradėjo tabokinėje Stalino kvapą traukti i pačias pilvo gelmes. Smarvé be jokio mandagumo užėmé Seilenio buvusioje amžinoje tuštumoje „dūšios" vietą. Staliniškas smokas pradėjo lavoną iš vidaus padūkusiai kutenti, purtyti ir gnaibyti. Pagaliau lavonas, pritrūkęs kantrybės, émé ir atsikélé.

Atnaujintas Seilenis atsikélé baisiai išdidus. Baisiu žvilgsniu apžvelgé suvarytą liaudi ir susirinkusius draugus ir, vidurio kvapo pažadintas pasaké pirmąją kalbą savo senajame ir naujajame gyvenime.

Pirmiausiai be jokio garso pamėgino žiaunas, kaip mintuvus, ir pakaleno lyg vilkas dantimis. Pamatęs, kad žiaunos veikia, paleido garsus: ‚Draugai, skurlupiai buožės mane nukankino, Stalino atsiustas kvapas padaré mane žmogumi. Nekenčiu aš prieš tai gyvenusio savęs. Dėkoju visiems tarpininkams tarp Kremliaus ir mano lavono, kurie panaudojo diktatoriškai demokratiškas priemones mane prikelti ir sudrausminti. Protingiausias iš kvailiausiu, šviesiausias iš tamsiausiu músu tėvas Stalinas mus pagimdé, partija išpenėjo, buožiu ikvėptą protą mes patys praradome ir iltis išsiauginome. Tad, pirmyn, draugai, su Stalinu, su kúju ir piautuvu i žmogiapiūtę." Po to dėkinga liaudis sudainavo „Talalašką - Matalašką", o partija Dunajevskio — „Čiort chrani Stalina". Idužusią programą užbaigé senasis Lietuvos perkūnas pildamas kibirais vandeni ant raudonai ikaitintu galvu. Išsigandę vandens ir žaibu, piovėjai išsiskirsté po visą kraštą.

* * *

Draugas Seilenis né juste nepajuto, kai išsitiesé Vilkijos milicijos nuovadoje prie komisaro Šmuilakovo stalo ir tapo milicininku. Uniformos rankove nusišluostęs seilėtą smakrą, ištiesé savo ristingą ranką iteikiamo nagano paimti.

Draugas komisaras Šmuilakovas plačiosios tėvynės ramsčiui milicininkui Seileniui ikalé kieton makaulén jo pareigas ir teises: „Naikinsi nacionalinius gaivalus buožes, valdysi músu mylimąją liaudi Stalino - Lenino i ana pasauli nurodytu keliu, šaudysi pirmyn iš užpakalio i pakaušius, kúju vošį dešinén, piautuvu skersi kairén, atgal spirsi ir drąsiai skleisi aplinkui stalinišką smoką. Nacionalizuosi buožiu liaudžiai priklausomas gérybes ir tyliai jas gražinsime liaudžiai — tau ir man. Ponial, draugas Seileni?" — baigęs milicijos teisės paskaitą, Šmulakovas paklausė Seileni. Seilenis suglaudé dulkėtas kelnes ir pasaké: „Ponial vaša tavorišščistvo". Ir iš milicijos istaigos tiesiog virste išvirto i pareigas.

Milicininkas Seilenis pirmuosius tarnybos žingsnius žengé kokio tai ilgesio slėgiamas. Tas ilgesys éjo tiesiog iš pat pilvo. Skilviui patariant, ilgesiui numalšinti užsuko tiesiog i karčiamą ir, pasirėmęs Stalino konstitucija, nacionalizavo metrą dešros ir bonką baltakės. Degtinę perpylęs iš bonkos i gerklę, sudorojęs beveik visą dešrą, Seilenis baisiai atsiriaugėjo ir pareiškė savo pasitenkinimą: „Atėjo laikas nebemerdėti, bet gyventi". Ir sotus Seilenis atsidūré miestelio aikštėje.

Čia buvo pradėjęs galvoti, kad būtu gera prigulti, bet staiga, kaip iš žemės, priešais išdygo Seilenio mirtinas priešas Kelpšos šuo Sargis. Abu priešai pasisveikino, parodydami vienas kitam dantis. Seilenis davė du žingsnius atgal, išsitraukė revolveri - naganą ir likusią nesudorotą dešrą. Ir Sargis ir Seilenis užviré kerštu. Abiem suskaudo seni atsiminimai: Seileniui kadaise išardytas dugnas, o Sargiui šlaunyje sena švino kulka. Bet abiems galvoje tvankteléjo viena ir ta pati mintis — pirmiau prieša švelnumu užliūliuoti, o paskui staiga pulti. Šuo pradėjo imantriai uodega vizginti, o milicininkas, išsiplonines liežuvi, pradėjo angeléliu kalbėti ir, atkišęs dešrą bei revolveri, liežuvėliu malé: „O tu, mano mielas šuneli! Eik šen, duosiu dešrytės. Ir tu turi pajusti laisvę ir gyvenimą, ir tau daugiau nebereiks buožei Kelpšai tarnauti. Sarguti, dabar mudu esame lygūs ir nebe priešai. Aš daugiau neisiu pas Kelpšą aviu vogti, nes avys dabar mums abiems priklauso. Aš tave daugiau nebešausiu, o tu man nekasi." Ir taip abu šunuodegiaudami, — Seilenis liežuviu, Sargis uodega, — pamažu artėjo vienas prie kito. Pagaliau šunelio valia neišlaiké. Jis panoro paimti atkištą dešrą, o Seilenis tuo pačiu metu, kaip alkanas liūtas, puolé vargšą šuneli ir, ji prigulées prie žemės, pradėjo baisiai plūsti: „Ak, tu prakeiktas buožės pakalike, liaudies kandėjau. Aš tau dabar kailį nulupsiu ir ji Stalinui pasiusiu, tavo mėsą komisarui pristatysiu..."

Prasidėjo baisios dvieju žvėriu rungtynės. Ritosi abu kamuoliais, dulkėjo kudlos ir uniformuoto Seilenio skudurai. Taškėsi seilės ir purvai. Dešra ir revolveris neutraliai gulėjo šalia ant žemės. Pagaliau Sargis pačiupo visais dantimis Seilenio išsivysčiusią ir spalvingą nosį, o Seilenis Sargio apatinę lūpą. Ir prasidėjo pirmosios socienktynės Tarybu Lietuvoje dėl šuns lūpos ir milicininko nosies. Socialistines lenktynes laimėjo abu: šuo milicininkui visiškai nukando nosi, o milicininkas šuniui — apatinę lūpą. Sargis, išspiovęs neskaną Seilenio nosi, per apsirikimą pačiupo ne dešrą, o revolveri, ir per daržus ir ravus dingo už girtu Seilenio horizontu.

Seilenis, kruvinas, kaip pusiau paskerstas paršas, iki kaulu isiutęs, su šuns lūpa dantyse ir be nosies, kaip baisus vaiduoklis, pardūmė milicijos istaigon. Draugas komisaras, nepažinęs Seilenio, išsigando ir paleido kelis pavojaus šūvius. Subėgo visi milicininkai, čekistai ir visa Vilkijos kompartija iš 6-iu driskiu. Seilenis tik tada prakalbėjo, kai komisaras ištrauké iš jo dantu šuns lūpą. Seilenis paaiškino, kad jam, sekant viena kontrevoliucijonieriu, buvo užpultas trisdešimties buožės klusniu šunu, kuriems vadovavo Kelpšos Sargis, ir per kautynes jis nustojo nosies ir nagano. Po kolektyvinio geriausiu iš geriausiu posėdžio buvo nutarta šauktis pagalbos iš Kauno. Neilgai trukus pilna Vilkija prigarmėjo enkavedistu. Kelpšos úki su žeme sumaišė. Iššaudé liaudies priešus visus šunis. Patį Kelpšą su visa šeima už šuns nuteikimą prieš sovietinę tvarką ištrémé i Sibirą vergu mirčiai. Bet Sargio ir Kelpšos sūnaus nepagavo. Jie abu apsigyveno miške, valé purvina Seilenio naganą, gydé tą vieta, kur buvo Sargio lūpa, ir lauké artėjant tinkamos valandos.

Už poros ménesių Seilenio nosies vieta pasveiko. Ir kaip pirmajam Tarybu Lietuvos didvyriui Maskvos išradingieji mokslininkai jam pagamino dirbtinę nosi iš jaučio rago. Nosis buvo uždedama, kaip akiniai su jienomis. Nors ta naujoji „nosis" ir nebuvo panaši i tikrą nosi, bet vis buvo geriau, negu visai be nosies. Ir ji gana gerai derinosi prie Seilenio veido.

Bet Seilenis su ta maskvine nosimi turėjo daug vargo. Žiūrėk, beskubėdamas tarnybon pamiršo nosi namie. Žmonės ir arkliai, pamatę baidyklę sovietu uniformoje, baidydavosi ir duodavo kelią. Arba vél, stikleli keliant i panosę, nosis kliudo, tai Seilenis nosi šmakšt į kišenių, o géréjai, pamatę giltinę milicininko uniformoje, tuojau maudavo iš karčiamos.

SEKMADIENIO RIMČIAI

VELYKINĖ

Kiekviena organizacija turi nustačiusi tam tikras būtinas sąlygas, kurias kiekvienas narys turi pildyti. Jeigu tų sąlygų nepildys, bus pašalintas iš organizacijos. Pasaulinės organizacijos daugiausiai pasitenkina tuo, kad narys sumoka nario mokestį. Daugeliui protestantiškų sektų pakanka, kad narys įsirašo į jų knygas. Kitoms pakanka ir to, kad kas ateina pas tos sektos dvasininką ir prašo patarnavimo, pav. krikšto, vedybų ar laidotuvių. Katalikų Bažnyčia turi sąlygas, kurias kiekvienas tikintysis turi išpildyti, jeigu jis norį būti šitos Bažnyčios narys. Jeigu jis tų būtinų sąlygų nevykdo, jis yra laikomas ir skaitomas, kad jis yra Bažnyčią apleidęs ir nebenori būti jos vaiku. Prie tokių būtinų sąlygų priklauso: Velykinė, Moterystės nuostatų laikymasis, nepriklausyti prie Masonų, prie Komunistų Partijos, nepriimti Eutanazijos t. y. neprašyti, kad gydytojas įleistų vaistų, jog jis, neišgydomas ligonis, tuojau ir lengvai mirtų, kad nemirtų savižudėlio mirtimi ir kad prieš mirtį nepaskirtų savo kūno sudeginimui (krematorijai). Dabar kalbėsime tik apie vieną sąlygą — Velykinę. Kad kiekvienas katalikas turi bent vieną kartą metuose eiti prie išpažinties ir prie šventos Komunijos, buvo nutarta IV Laterano Susirinkime 1215 m. Inocentui III esant popiežiumi. Bažnyčios priešai mėgsta sakyti, kad tada buvusi pirmą kartą išpažintis įvesta ir kad iki to laiko išpažintis buvo nežinoma Bažnyčioje. Tai yra visiškai netiesa. Išpažintis buvo žinoma ir iki to laiko, tik čia yra tas naujo, kad ta išpažintis turi būti atliekama bent vieną kartą metuose ir tai apie Velykas, paprastai nuo pirmo gavėnios sekmadienio iki Šv. Trejybės šventės. (Šiemet paskutinė diena Velykinei yra gegužės 31 d. — Argentinoj iki birželio 29 d.) Dabartiniai Bažnyčios kanonai (Can. 906 ir Can. 907) įpareigoja kiekvieną kataliką, kad jis savo velykinę atliktų ir priimtų šventą komuniją, ir be to pasakyta Can. 907, kad tik per gerą išpažintį jis patenkina Bažnyčios įsakymą, šventvagiškos išpažinties nepakanka. Kas bus, jei kas neatliekal velykinės?

1. Jis neatsipalaiduos nuo savo mirtinų nuodėmių. Jeigu tose nuodėmėse mirtų, Dievas jį atmes, nepriims į Dangų pas save, bet turės eiti į pragarą, į baisių kančių vietą.

2. Neatlikdamas velykinės, jis užsitraukia naują mirtiną nuodėmę.

3. Jeigu mirs be išpažinties arba šiaipjau nedavęs nė jokio atsivertimo ženklo, Bažnyčia neteiks krikščioniško palaidojimo, t. y. neleidžia įnešti karstą į bažnyčią ir neleidžia viešai už tokį laikyti šv. Mišių ir nepriima į kapus. Privačiai galima ir už tokius melstis ir šv. Mišias laikyti.

*

ELEKTRONINIAI MIKROSKOPAI

Elektroninis mikroskopas yra metalinis vamzdis su didinamais stiklais. Vamzdyje ištraukiamas oras, kad nekliudytų elektronams judėti. Gale vamzdžio — fotografiné filma. Šitokie elektroniniai mikroskopai padidina daiktus iki 100.000 kartų. Su šitokiais mikroskopais jau įstengiama pamatyti pačius mažiausius gyvius — virusus. Dr. Muelleris, Pensilvanijos Kolegijos profesorius, sudaré mikroskopą, kuris gali padidinti ir milijoną kartų. Su elektroninių mikroskopų pagalba galima nufotografuoti įvairių kūnų atomus. Tačiau mokslininkai teduoda tik mažai vilčių, kad būtų galima susilaukti tokių mikroskopų, kuriais būtų galima matyti suskaldyto atomo dalelės — elektronai ir protonai.

Šveicarų „Rex" leidykla Lucernoje 1952 m. išleido Karlo Stegerio veikalą apie komunizmą, pavadintą, „Im Banne des Komunismus". Veikale rašoma, palyginti, objektyviai apie Lietuvą ir Pabaltijo valstybes. Kur tik prisimenami lietuviai ar Lietuvos byla, **visur nurodomi lietuvių tautos vargai ir kančios,** drauge pavaizduojama, kaip bolševikai okupuotąjį kraštą „tvarko". Suminėti 1940 m. rinkimai, deportacijos į Sibirą, planingas lietuvių, latvių ir estų išblaškymas bei sumaišymas. Pažymima, jog esąs pavojus, kad pabaltiečių tautos galinčios būti visiškai sunaikintos. **Lietuva, Latvija ir Estija prisimenama kiekviename knygos skyriuje,** aprašomi taip pat satelitiniai kraštai. Knygoje pavaizduoti visi bolševikų metodai ir iš bolševizmo kylanti pasauliui grėsmė.

Viena iš stambiausių Züricho leidyklų leidžia naują stambų dviejų tomų didelio formato apie Europą veikalą, pavadintą **„Europa-Aeterna".** Jame rašoma apie **Lietuvą, Latviją ir Estiją.** Veikalas stengiasi duoti bendrą Europos gyvenimo ir jos tautų vaizdą.

Šveicarų „Schweizer Rundschau" 1953 m. Nr. 10 atsispaudé prof. J. Ereto apžvalgą, pavadintą **„Tokie yra rusai".** Joje įvertinti svarbiausieji leidiniai apie rusus, atskleidžiantieji tikrąjį bolševikų veidą. Apžvalgoje minimas ir prof. Robertas Zaičikas, kuris, kilęs iš Lietuvos, platesnę savo idėjoms dirvą surado Šveicarijoje. Jo veikalą, pavadintą **„Bolševizmo kilimas ir smukimas",** pernai išleido Montanos leidykla Züriche ir Darmstadte (Šveicarijoj ir Vokietijoj). Lietuvių spaudoje jau pasirodé pasisakymų dėl prof. J. Ereto Šveicarijoje išspausdintų knygų apie Sov. Sąjungą apžvalgoj minimo amerikiečio J. Fischerio. Nesivadindamas jokiu Sovietų reikalų žinovu, Fischeris betgi deda tokią nežinovišką pastabą: „Lietuvos ir Latvijos nepriklausomybę mes tegalime tiek atstatyti, kaip Rusija Texaso nepriklausomybę". Minimasis buv. UNROS pareigūnas 1946 m. lankési 2 ménesius Sov. Sąjungoje, todėl prof. J. Eretas pastebi, kad nebent tik tuo galima išaiškinti tokius amerikiečių palyginimus, bet tada kyla klausimas — kam jis émési rašyti iš viso?

Kiti apie bolševizmą ir mus

Į lietuvių tikybinį kietumą atšimpa Sovietų dantys. „Ost-Probleme" recenzavo naują knygą, vaizduojančią komunizmo kovą su religija. Autorius yra Gary Mac Eoin. Anglų kalba laidos titulas: „The Communist War on Religion", The Devin Adair Company, New York, 1951. Vokiečių kalba išėjo: „Der Kampf des Kommunismus gegen die Religion", Paul Pattloch Verlag, Aschaffenburg, 1952. Knyga įdomi ne tik savo pagrindine tema, bet ir tuo, kad **keliose vietose minima taip pat Lietuva, ypač 1944/51 m. laikotarpio įvykių raidoje.** Recenzentas pabrėžia, kad Rytų ir Vidurio Europos kraštuose religija priklauso prie tautinio gyvenimo elementų ir viešajame gyvenime vaidina žymų vaidmenį. Knygoje atvaizduojama, kokios taktikos bolševikai imasi bekovodami su religija atskiruose kraštuose. Knygos duomenys kartu yra **įspėjimas tiems, kurie mano, kad kompromisais galima komunizmą paveikti, jog atsisakytų savo tikslų.**

Nagrinėdamas atskirų kraštų religinę padėtį bolševikų valdžioje, autorius išdėsto, kad protestantizmui Rytų ir Pietryčių Europos kraštuose Luvo suduotas lemiamas smūgis jau tuo, jog daugelis jo pasekėjų buvo vokiečių tautybės ir 1944/46 metais buvo nužudyti arba ištremti. Dalimi teroru, dalimi viliojimais bažnyčios Vengrijoje, Rumunijoje, Jugoslavijoje ir Slovakijoje buvo paraližuotos. Tik Estijoje ir Latvijoje ir sovietinėje Vokietijos zonoje, kur gyventojų daugumas buvo evangelikų tikybos, bažnytinis organizmas palyginti dar išsilaiké, bet savo valią gali dar bent kiek pareikšti jau nebent tik Vokietijoje.

Romos katalikų bažnyčios padėtis ir reagavimas atskiruose kraštuose buvęs įvairus. Recenzentas kritikuoja, kad autorius nepakankamai išryškino priežastis, dėl ko taip yra. Tada, girdi, pasirodytų, kurie sluogsniai vadovauja pasipriešinimui komunizmui ir kur ieškotinas išeities taškas jam, komunizmui, įveikti. **Lietuviai, lenkai, slovakai ir kroatai, kurių daugumas katalikai, gyvena visiškai religijos įsupti ir su ja.** Jiems dvasiškis dažniausiai yra kartu ir dvasinis vadas, dėl to čia įsilaužimas į tikybinį mokslą iki šiol bemaž ir nepavyko, dėl to čia ir pasipriešinimas komunizmui plačiu mastu gali remtis religija. Pvz. Lenkijoje ir Slovakijoje dar nebuvę drįsta paskutinių žingsnių daryti prieš religiją, o Jugoslavijoje aštriausios priemonės iš dalies buvo net atšauktos. Kitaip buvę ortodoksuose ir čekuose, kurių liberalizmas palengvinęs komunistams kovą. Panašiai buvę ir Vengrijoje, „kur būdingai Mindszenčio bylos pavidalu buvo padaryas žygis, kurio nebuvo drįsta daryti nei Lenkijoje, nei Slovakijoje; **net Lietuvoje, kuri juk inkorporuota į Sovietų Sąjungą, aukštoji dvasiškija buvo pašalinta be viešos demonstracijos."**

(ELTA)

*

SKIEPAI NUO VAIKU PARALYŽIAUS

Dr. H. Rea Cox Leberle laboratorijose, JAV-bėse, išrado skiepus nuo vaiku paralyžiaus ligos. Jais jau buvo įskiepyta 20 savanoriškai pasisiūliusiu asmenu. Nė vienam nesusidaré jokiu komplikaciju, bet visu organizmai įsūgdé kraujuje medžiagas, kurios nugali paralyžiaus bakterijas. Dabartiniai skiepai dar neapsaugoja nuo visu paralyžiaus rūšiu. Dr. Cox'ui pavyko paralyžiaus virusus išauginti kiaušiniu medžiagose, kas duoda galimybės masiniu būdu paruošti skiepus. Lederle laboratorija kartais panaudoja net apie 20.000 peliu, 1.700 vištu, 20 jūru kiaulyčiu, 25 kralikus per ménesi. Be skiepu dar tiriamos galimybės chemikalu panaudojimo prieš virusus. Tam reikalui buvo ištirta daugiau, kaip 4.000 chemikalu.

FABRIKO DALININKAS

— Girdėjau, kad galvoji atidaryti fabriką su savo draugu Jonu?..

— Taip. Pasiraşėme sutarti trims metams: jis ideda kapitalą, o aš savo patyrimą...

— O toliau?

— Toliau.. manau bus priešingai. Jis gaus patyrimo, o aš turėsiu kapitalą...

* * *

Bet tos bėdos — dar mažos bėdos. Štai, kartą atvyko iš Kauno enkavedistu viršininkas Mordajedov ir Seileni, kaip vieną sumaniausiu ir drąsiausiu, paskyré slaptai užduočiai — susekti ir likviduoti iš Vokietijos atvykusi partizanu organizatoriu Kaléda Vitą. Seilenis apsiginklavo bombomis bei naganais ir, slaptai nakčia nuvykęs i Veliuonos apylinkes, pasislėpé Šimulyno pirtyje. Ten ištuštino litrinę ir, saldžiai knarkdamas, visą nakti miegojo. Beaugtant koks tai bildesys pabudino stropu tarybini pareigūną. Klausosi Seilenis — kažkas gyvas yra pirties prieangyje. Seilenis pamažu priselino prie duru ir per išgverusią rakto skylę norėjo pažiūrėti i prieangi. Seileniui net šiurpas perbėgo per įalkoholintas gyslas — jis aiškiai maté rakto skyléje aki ir dar tokią žiaurią aki. Tai be abejo buvo partizanu vado akis. Seilenis pasiruošė ginklą ir nutaré dar kartą pažiūrėti i prieangi, bet tamsioje pirtyje, neatsargiai lenkdamasis prie duru, subarškino jas su ta išdidžia ragine nosimi. „Prieanginis" manydamas, kad „pirtinis" atrémé i duris ginklą, paleido šūvi i pirti. Kulka pataiké Seileniui tiesiai i dešinę aki ir išėjo pro smilkini lauk. Jis pradžioje nesusivoké, kas čia atsitiko, manydamas, kad arklys ispyré i kaktą, bet, kiek susigraibęs, suprato, kad partizanu vadas jam iššové aki. Tada jis per duris paleido tiek šūvių, kiek tik turėjo revolveryje. Prieangy kažkas sunkiai sudribo ant žemės ir pradėjo kalbėtis su anuo pasauliu. Seileni apémé baisi drąsa ir tarybinis išdidumas. Užmiršęs išpyškintą aki, pradėjo balsiai galvoti: „Ką dabar man Stalinas dovanos? Juk aš likvidavau partizanu vadą..." Taip mastydamas atidaro pirties duris ir pats netiki savo likusia akimi, — prieangyje guli negyvas enkavedistų vadas Mordajedov. Seilenis ir Mordajedov vienas kitą palaiké partizanu vadu ir per tą prakeiktą Maskvos nosi Seileniui ivyko dvi neatitaisomos šunybės: prarado savo aki ir nukové savo viršininku viršininką.

Seilenis susikrimto, susirūpino ir, iš skausmo bei gėdos netekęs sąmonės, sukrito ant negyvo Mordajedovo. Tuomet visai ramiai nuo pirties aukšto nulipo partizanu organizatorius Kaléda Vitas, pasiémé abieju sovietiniu „heroju" dokumentus ir ginklus, aptvarsté Seilenio sužeistą galvą ir, palikęs pakvitavimą už ginklus su tikru savo parašu, iškeliavo savais keliais organizuoti artėjančio sukilimo.

Seilenis atgavo sąmonę jau saulei aukštai i dangu ikopus ir, pamatęs, kad buvo apvalytas nuo ginklu ir dokumentu ir belaikas saujoje kvitą su jieškomo partizanu vado parašu, iš tokio baisaus pažeminimo norėjo išlisti iš savo kailio, bet kailis dar tvirtai laikési. Jis, kaip tikras tarybinis patriotas, nors ir sužeistas, nepameté vykdęs pareigos ir tesé priešo persekiojimą toliau. Tuojau nuvyko i Šimulyno namus ir pavaré pastotę i Veliuoną. Šimulynas nieko nežinojo, kas ryte jo pirtyje buvo ivykę. Kai tik jiedu atvyko i miliciją, Seilenis Šimulyną liepé surakinti kaip vieną iš banditu, kurie užpuolé ji su Mordajevu ir vieną sužeidé, kitą nukové. Šis prisipažino kaltu ir už triju dienu atidavé dūšią Dievui.

Bet to neužteko. Iš Kauno priplūdo enkavedistu, kaip širšiu, ir raudonasis maras nusiauté visą Veliuonos apylinkę. Tik nutilus aimanoms ir mirties šūviams, užviešpatavo tyla, skausmo prisikaupusi. Toje juodoje tyloje veliuoniškiai užšaldé savo nervus ir, kantrybę pasižaboję, paslapčiomis laidojo nekaltas aukas. O Kaune su triukšmu ir orkestru laidojo Mordajedovą, raudoniesiems plūstant ir grąsant nieko nekaltiems žmonėms.

Seileniui dar nepasveikus ir dar tebevaikščiojant su kruvina kiaurymė kaktoje, buvo atsiustas iš Maskvos pats raudoniausias ordenas ir užkartas ant jo turtingai taukuoto mundiro. Véliau pats Berija, Maskvos kaléjimų kaulinyčioje tarp ivairiu užmestu daiktu, surado stikliné aki ir su atitinkamu lydraščiu atsiunté Seileniui. Nors akis savo spalva ir dydžiu nesiderino prie likusios akies, bet juk tai buvo dovana iš Maskvos. Akis netilpo i Seilenio kaktos kiaurymę, bet komisaras, jam iš džiaugsmo ir skausmo šaukiant, savo storais pirštais vargais negalais igrūdo ją kakton. Ir po tos švelnios operacijos Seilenis turėjo dvi Stalino dovanas: raginę nosi ir stikliné aki. Jis tuo nepaprastai didžiavosi, nes dar nė vienas Lietuvos didvyris nebuvo taip gausiai apdovanotas.

* * *

Vilkijos milicijos istaiga be Seilenio nieko nereiškė — buvo tuščia, kaip karstas be lavono. Veltui komisaras Šmuilakovas su likusiais milicininkais stengési išaiškinti vieną apipléšimą Storablauzdžiu kaime. Ir štai, vieną dieną grįžta tarnybon ordenuotas raganosis ir vienaakis Seilenis. Komisaras tuojau ir pavedé Seileniui išaiškinti plėšimą. Seilenis pakélé aukštyn nosragi, sudaužé purvinus kulnis ir suriko: „Tak toėno, tovaršė komisari! Visi plėšikai bus tuoj suimti ir išplėštas turtas bus sugrąžintas teisėtiems savininkams". Ir Seilenis, sunkiai nešdamas džiaugsmą, ordeną, nosi ir aki, išėjo plėšiku gaudyti.

„Bene eisi alkanas kaip šuo plėšiku po laukus vaikytis", pamasté Seilenis ir, dar neužbaigęs minties, atsidūré profkomžratrijykloje. Atsistojęs prie bufeto vedėjui Šliomkei parodé ant pilvo kabanti ordeną, nosi ir aki ir paklausé: „Šliomki, poniman, ėto etot reiškia?" Šliomkis, né žodžio netaręs, pastaté litrą ant stalo ir ant bonkos galo užmovė šundešrę, nes geresnės „praturtėjusioje" Tarybų Lietuvoje jau nebebuvo.

Seilenis iki pat nakties tuštino bonką po bonkos, tvarké dešra „sobaėaja radost" ir gyré save bei Staliną. Pagaliau isimagnetino iki tokio laipsnio, kad pasidaré beprotiškai dinamiškas, ir ėiupo plunksnos svorio Šliomki, igrūdo ji pogrindin, užvožė storas duris ir užtrauké viršum bufeto stalą, kad neišlistu. Šliomki ikalinęs, pats nuėjo pas jo Sorę, bet Sorės būta nepėsčios. Ji iškedeno tarybiniam herojui veidą ir uždaré išvietėje. Seilinis naujame kabinete jautési neblogai, ramiai knarkdamas ir dainuodamas, miegojo. Bet paryčiais susivoké ir minkštai išlindo pro apačią. Kad neužuostu kompartija ir komisaras, patvoriais susirietęs nudrožé i Nemuną ir ten su visa uniforma išsimaudé. Po dvigubos vonios Seilenis pakrūmiais nuėjo plėšiku gaudyti.

Eidamas per kaimus, iš savo besočio pilvo padaré tikrą vištininką. Ordeno ir savo nosies galia nacionalizavo vištas ir visas skardines, kur tik užuodé samagono kvapą. Po sunkaus plėšiku persekiojimo darbo viename miškely prigulé poilsiui. Dar nebuvo gerai i miegą nuniręs, kai išgirdo kalbant: "Šiam Stalino sūneliui, matyt, šaukštas nereikalingas. Bus jau kojas pakratęs ir velniui dūšią atidavęs". Seilenis atsibudo ir atsisėdo. Buvo beįsiuntąs už tokias kalbas, bet, pamatęs savo seną „amato" draugą Migli su dviem sūnumis, pykti prarijo ir sušvelnėjo . Bet visvien nudavé, kad ju nepažista. Nors Miglis ir jo sūnūs Seileni iš karto pažino, jie taip pat nudavé nepažįstą. Miglis milicininką pakvieté čia pat miške su jais papietauti, girdi, nuo ankstaus ryto šakas kurui rinkę. Valgé kumpį súrius ir géré samagoną. Seilinis pasipasakojo, ko jis jieško. Jieškąs plėšiku, kurie Stoni Storablauzdžiu kaime apiplėšę. Miglis radaré liūdną veidą ir, rankove nušluostęs samagono ašarą, pradėjo verkšlenti: „Kokia laimė, matyt, pati Lenino dvasia tave čia atsiunté. Juk aš ir esu tas baisusis vargšas Stonys su savo dviem vargšeliais sūnumis. Mus ne tik apiplėšė, bet dar ir sumušė ir prigrąsė tie baisūs liaudies skriaudėjai plėšikai. Bijome ir i namus pareiti, gyvename miške." Seileniui ta vaidyba labai patiko, nes jis maté, kad be jokio vargo plėšikai bus suimti.

Raudonasis pareigūnas pradėjo nukentėjusi „Stoni" apklausinėti: ką plėšikai paémé, ką itaria, o gal net pažino juos. „Stonys" pradėjo paeiliui skaičiuoti, ko neteko: „Gi pagrobė tie bestijos mano visas viltis — penkis auksiniukus" ir, išsitraukęs iš kišenės penkis auksiniukus, parodé Seileniui. „Štai, šituos blizgančius ir žvangančius daiktelius. Du priklauso tau, milicininke, už plėšikų išaiškinimą." Ir slidžiai ibruko Seileniui i delną. "Išnešė penkis kumpius, keturias paltis, septynis súrius", tesé „Stonys" ir, nuvedęs prie krūmo, parodé Seileniui. „Du priklauso tau, tarybinis didvyri. Pagrobė du laikrodžius ir tris žiedus. Vienas laikrodis ir vienas žiedas priklauso tau, mūsu išgelbėtojau", — užbaigé „Stonys". — „Gal itari, kas tokie galėjo būti tie plėšikai?" — paklausé milicininkas Seilenis. — „Pažinau iš kreivu koju ir iš pritraukto kairės rankos piršto. Štai, draugas milicininke, iš šiu kreivu koju ir šio piršto", parodé „Stonys" savo kreivas kojas ir pritrauktą pirštą. — „O gal žinai, kur plėšikai gyvena?" — vél paklausé Seilenis. — „Taip, taip, kurgi nežinosiu..." — kalbėjo „nukentėjęs Stonys" ir jam galvomis pritaré du jo vaikai.

Visiškai sutemus ir nukentėjusiems bei milicininkui gerokai ikaušus vogto samagono, visi nuėjo tiesiai suimti „plėšiko". „Plėšikai" jau miegojo, bet keiksmu ir triukšmo buvo prikelti. Nieko nepadėjo jokie aiškinimai, kad jie ne plėšikai, o nukentėję. Jie buvo suimti, sumušti, surakinti, savo pačiu vežiman sudėti ir nuvežti Vilkijos milicijon. Milicijos istaigoje Stonys ir jo abu sūnūs, vos bekvėpuodami, prisipažino esą plėšikai. Stonys sekančią nakti iš skausmo miré, o jo du sūnūs buvo nuteisti ištremti vergu darbams ir mirčiai i Sibirą. „Sovietu Sąjungoje nėra suimami nekalti, neteisiami ir nepasmerkiami..." — pareiškė Stonius nuteisęs liaudies teismo pirmininkas Jonavos burliokas čiornadušov...

Seilenio tarybiniams pasisekimams nebūtu buvę galo ir ant jo patriotiško pilvo ordenams vietos, jei nebūtu kilęs karas ir visuotinis lietuviu tautos sukilimas. Kurie nepatręsé Lietuvos žemelės, tie pabėgo i „roju". Ju tarpe pabėgo ir sovietinis „herojus" milicininkas Seilenis.

Seileni, kaip gabiausią iš gabiausiu, Maskvoje paskyré i šnipu ir teroristu kursus. Jis kursus baigé kartu su Zarasu miesto nebepagydomai užsikrėtusia Melninkaite ir kartu buvo numesti iš léktuvo i Lietuvos teritorija su uždaviniu deginti ūkininku suvežtus javus, nuodyti gyvulius, iš pasalų žudyti valdininkus ir šnipinėti. Seilenis buvo pasiustas be nosies ir turėjo vaidinti nebyli ir nepavojinga beproti, kad lengviau išvengus itarimo. Melninkaité ir kiti trys laimingai nukrito tiesiai i vokiečiu glėbius ir buvo pasiusti pragaran. Gi Seilenis negreit žemę tepasieké. Pasieké, taip sakant, dalimis. Jo pragmatnybiu pilna galva ir šiandien ore tebekabo. Seilenio paraštutas visu plotu apgaubé Rudiškiu miškų aukščiausią pušį ir jį pakabino ore. Veltui Seilenis spardési, skeriėjojosi, norėdama pasiekti dvišaką pušies liemenį. Tik iš ryto, pakilus vėjui, jis šiap taip pasieké vieną šaką. Pušies dvišakin įkišo smakrą, bet šaka, už kurios Seilenis laikési, lūžo ir jis tarpšaky pasikoré. Kadangi Seilenis „dūšios" neturėjo, tai reikalas ėjo tik apie kūną. Kūnas puvo ir dalimis krito žemėn, bet galvos kiaušą su stikline akimi pušis savo dvišaky stipriai suspaudusi laiko. Ir šiandien tuščioje Seilenio kaukolėje vasarą širšės šėlsta, žiemą šikšnosparniai miega.

Lietuviai visam Pasauly

JUNG. AMER. VALSTYBĖS

* **Pirmajam Tarptautiniam Vidurio Europos** Krikščionių Demokratų Sąjungos kongresui, įvykusiam JAV, sveikinimus atsiunté, be min. F. Dulleso, taip pat savitarpinės pagalbos direktorius H. Stassenas, atstovų rūmų pirm. Martinas, senat Taftas, New Yorko gub. Devey, Fordas ir visa eilė įtakingų amerikiečių politikų. Iš Vokietijos sveikino Dr. K. Adenaueris, CDU frakcijos pirm. parlamente Dr. von Brentano, Belgijos užs. relk. min. Van Zeelandas ir kt. Tiek žymieji amerikiečių politikai, tiek ypač ambasadorius Wadsworth, pasveikinęs kongresą JAV delegacijos Jungt. Tautose pirmininko C. Lodge vardu, pabrėžė, kad pavergtieji kraštai nėra pamiršti ir kad jie bus išlaisvinti. Tarp krikščionių demokratų gyvą atgarsį rado sudarytas projektas sujungti įvairias politines ideologines partijas bendrai kovai.

Į sąjungos tarybą kieviena ją sudaranti tautybė skiria 6 asmenis. Iš lietuvių grupės į ją įeina prof. K. Pakštas, Dr. D. Jasaitis, St. Lušys, Dr. A. Šerkšnas, Pr. Vainauskas ir Dr. V. Viliamas. Tarybos pirmininku išrinktas mons. Kozi Horvath, vicepirmininku — prof. K. Pakštas, o vykd. komiteto vicepirmininku — St. Lušys ir iždininku Pr. Vainauskas.

* **JAV-bėse yra įregistruota** studijuojančių lietuvių 372, bet manoma, kad tas skaičius iš tikro didesnis. Daugiausia studijuoja praktinius dalykus.

* **Dailininko J. Rimšos,** kuris mūsų kolonijai yra labai gerai pažįstamas iš savo suruoštų parodų, artimiausiu laiku bus suruošta paroda Chicagoje, o véliau bus perkelta ir į kitus miestus.

* **Dr. K. Ambrozaitis** ir dr. J. Karvelis, abu tremtiniai, yra pašaukti, kaip gydytojai į JAV kariuomenę. Abu paskirti į aviaciją ir jau nuo kovo ménesio pradėjo tarnybą.

* **Naujasis Massachusetts gubernatorius Christian Herter** į savo sekretoriato štabą pasikvieté Ritą Stakutytę, Bostono lietuvių veikėjų ir labdarių Stakučių jauniausią dukterį. Viena jos sesuté yra Jėzaus Nukryžiuotojo vienuolyno naré. Vienas brolis kelis metus yra déstęs fiziką ir matematiką Marijonų vedamoje Marianopolio kolegijoje.

* **Pirmasis New Yorko,** šiais metais minėdamas 300 metų sukaktį, lietuvis gydytojas yra buvęs Aleksandras Kurčius, kuris iš Lietuvos atvyko 1659 metais. Pradžioj jis moké lotynų kalbos, o paskiau gavo teisę verstis medicinos praktika.

AUSTRALIJA

* **Australijos ir N. Zelandijos** lietuvių dailės paroda ruošiama rugsėjo mėn 2—19 d. Tuo pat laiku tose pat galerijos patalpose vyks taip pat orchidėjų paroda.

* **Melburno lietuvių kapelionas** kun. Pr. Vaseris aplanké Tasmanijos salos lietuvius, kurių ya ten net keli šimtai. Visi labai džiaugiasi dvasine paguoda.

* **Danutės Nasvytytės** vadovaujama išraiškos šokių mokykla jau veikia nuo šių metų pradžios. Joje veikia du kursai: vyresniųjų ir jaunesniųjų. Meno istoriją désto dail. A. Vaičaitis, o literatūrą —— poeté Julija Švabaité-Gylienė. Mokykla turi nemažą pasisekimą. D. Nasvytytės mokinės jau davė vieną didelį koncertą, o ateityje pramato koncertų duoti ir daugiau.

* **Dail. Ant. Rūkštelė** neseniai atšventé savo darbo mene 20-ties metų sukaktį. Sukakties proga dailininkas suruošė savo dailės darbų parodą, paskirdamas ją ALB Krašto Tarybos suvažiavimui. Dail. A. Rūkštelė gyvena Adelaidės mieste.

* **Kun. P. Butkus,** Sidney lietuvių klebonas, rūpinasi pastovios parapijos suorganizavimu ir taip pat, kaip geriau lietuviams pasirodyti Tarptautinio Eucharistinio Kongreso metu, kuris įvyks ateinančiais metais. Šiais metais kun. Butkus švenčia 15-kos metų kunigystės jubiléjų.

BELGIJA

* Gyvenimas čia daugeliu atžvilgių sunkesnis nei kitose lietuvių kolonijose, tačiau lietuviai nenutausta. Gal dėl to, kad čia nėra galimybių įsikurti. Visa, kas kelia rūpesčio, tai kiek galint arčiau susiburti visiems į krūvą. Šiuo metu Belgijoje yra apie 300 lietuvių, bet visi pasisklaidę po visą kraštą. Ligi šiol tarpusavį ryšį daugiausiai palaiké entuziastų leidžiama „Gimtoji Šalis".

1953 metams BLB visuotiniam susirinkime išrinko naują valdybą. Pirmininku išrinktas Pr. Sekmokas, sekr. K. J. Dėdinas ir ižd. — J. Bražiūnas.

ŠVEICARIJA

* **Prof. J. Ereto,** žinomo lietuvių katalikų organizacijų veikėjo ir žymaus kalbėtojo, dukterys yra labai talentingos. Aldona yra gabi teatro vaidintoja, į save atkreipusi kritikos dėmesį. Dabar vaidina svarbias roles Manheimo teatre. Laisvuté gražiai reiškiasi tapyboje, paišyboje ir mozaikoje. Biruté yra konservatorijos studenté ir bręstantį smuikininké. Tik Julyté dar trina gimnazijos suolą bendrajam išsilavinimui.

VOKIETIJA

* **Stuttgarto žymi vokiečių** antibolševikinės kovos organizacija „Volksbund für Frieden und Freiheit" buvo sukvietusi susirinkimą, kuriame apie padėtį Rytų zonoje išsamiai pranešė iš Berlyno atvykęs prof. Hoffmannas. Jame iš lietuvių pusės dalyvavo IT valdytojas M. Gelžinis. Iš pranešimų paaiškėjo, kad šiuo metu bolševikai Rytų zonoje yra pasiryžę sudaužyti visas ekonomiškai pajėgesnes grupes. Viena iš tokių grupių kaip tik ir yra ūkininkai. Ūkininkų luomas bolševikų palaipsniui naikinamas visose užimtose srityse, iš jų stengiamasi padaryti paklusnūs bernai.

Spaudos Baruose

POLITIKAI REIKIA PASIRUOŠTI

Vysk. V. Brizgys savo straipsniu „Jaunimas ir Politika" nurodo, kas politikui reikalinga žinoti ir kaip jai kiekvienas valstybės pilietis turi pasiruošti. Tai ypač svarbu mums, nes ne tik dabar esame reikalingi gerų politikų, bet juo labiau ateityje. „Atgaudama laisvę mūsų tauta ir valstybė bus reikalinga visokių specialistų, bus reikalinga gerų auklėtojų, visuomenininkų, tačiau pirmiausia ir labiausia bus reikalinga gerų valstybininkų, gerų politikų. Jie savaime neatsiranda. Tiek jų bus, kiek jų bus paruošta, ar kiek jų patys tam darbui pasiruoš. Šiai būtinai tautos ir valstybės gyvenimo sričiai turi ruoštis ne šiandieniniai seniai, o šiandieninis jaunimas. Kada jaunas žmogus šiai gyvenimo sričiai turi ruoštis? Suprantama, kad ne tada laikas pradėti, kai sulaukęs 20-21 metų gauna visas piliečio teises ir pareigas. Pasiruošmas turi prasidėti anksčiau gilinantis į anas paminėtas mokslo ir gyvenimo sritis (viena antrą papildančios naturalioji ir krikščioniškoji etika, net kelios sritys teisės mokslų, ekonomija, sociologija). Kiekvienas besimokąs jaunuolis, kurs nėra apatiškai ar egoistiniai nusiteikęs, kad šalia jo tebūnie nors ir tvanas (kurs ir jį nuneštų), turi ne vien galvoti, kas kraštą ir tautą tvarkys, bet turi tinkamai pasiruošti reikale ir pats tam darbui būti tinkamu. Ne retai pasitaiko, kad tautos ir valstybės reikalai betkurį asmenį šiam darbui pašaukia ir prieš jo norą. Valstybėje ne vien karo tarnyba yra privaloma: atsitinka, kad ir iš kitokios tarnybos tautai ir valstybei neleidžia jos nariui atsisakyti jo pilietiné sąžiné. Tačiau visada reikia atsiminti, kad būti tinkamu valstybininku ir politiku nepakanka vien patriotizmo. Reikia tinkamo pasiruošimo. O ruoštis ateičiai yra šiandieninio jaunimo pareiga". („Daugas", 1953. III. 5).

SAVOS KALBOS MOKĖJIMAS

Australijos lietuvių laikraštis „Mūsų Pastogė" teisingai įškelia susirūpinimą savuoju jaunimu.

„Mūsų jaunimas gimtosios kalbos mokėjime negali būti žemesniame lygyje, negu kitų kultūringų tautų jaunimas, ir kiekvienam privalu išeiti keturių gimnazijos klasių lituanistikos kursą. Ypač jaunimas lankantis krašto mokyklas neturi atsilikti gimt. kalbos mokėjime pagal savo einamąjį kursą ir amžių. Dviejų kalbų geras mokėjimas nebus gyvenime perdidelis kalbų mokėjimas. Taip, kaip gyvenamam krašte reikalaujama mokėjimo krašto kalbos, taip grįžus Lietuvon, norint tęsti mokslą, turėti darbą įstaigoje, įmonėje ar prekyboje, reikalingas bus geras mokėjimas lietuvių kalbos. Keturių klasių gimnazijos lituanistikos kurso mokėjimas praktiškai labai reikalingas amatininkams, ūkininkams, būsimiems tėvams ir motinoms. Tėvų pareiga — įtikinti savo vaikus gimtosios kalbos gero mokėjimo reikalingumą ir sudaryti sąlygas, kad vaikai sistemingai tą kursą išeitų". („Mūsų Pastogė", 1953. I. 21).

Kalbos mokėjimą imant ir tuo atžvilgiu, kad šiais laikais kiekvienas inteligentas turi mokėti bent kelias kalbas, yra reikšmingas. Juk lengviausiai jaunimas išmoksta tos kalbos, kuria kalba jo tėvai, ir vietinės kalbos. O jau mokant dvi kalbas, lengviau mokytis ir trečiosios bei ketvirtosios. Bloga yra, kai tėvai, nesuprasdami kalbų reikalingumo, stengiasi patys prisitaikyti prie vaikų, kad neva nesugadintų vaiko vietinės kalbos tarimo ir išmokimo. Tuo pačiu jie sutrukdo vaikui įsigyti didesnį mokslinį turtą.

SPAUDA

NAUJAS „LITERATŪROS LANKŲ" NUMERIS

Jau išėjo iš spaudos antras „Literatūros Lankų" numeris. Tai „žemininkų" iniciatyva praėjusiais metais pradėjęs eiti „neperiodinis poezijos, prozos ir kritikos žodis", kurį redaguoja kolektyvas: KAZYS BRADŪNAS, JUOZAS GIRNIUS, JUOZAS KĖKŠTAS, HENRIKAS NAGYS ir ALFONSAS NYKA NILIŪNAS. Drauge su „žemininkais" koja kojon žengia ir „žvilgsninin-kai", kuriuos veda **Antanas Škéma,** ir gražus bei stiprus jaunųjų kritikų būrys su **Leonu Miškinu** pryšaky.

Jau pirmuoju numeriu sukėlęs didelį skaitytojų susidomėjimą ir iššaukęs daug komentarų ir diskusijų spaudoje, šis puikus leidinys dabar žengė antrą savo tvirtą žingsnį. Naujas „Literatūros Lankų" numeris atrodo dar turtingesnis ir gražesnis, tiek savo turiniu tiek ir išvaizda. Originalios poezijos jame duoda: **Alf. Nyka-Niliūnas, Leonas Létas, Jurgis Blekaitis** ir **Henrikas Radauskas.** Verstiniai poetai: **Arthur Rimbaud, Charles Baudelaire, Hans Carossa, Louis Aragon, Paul Celan** ir **Fedérico García Lorca.** Dailioji proza: **Algirdas Landsbergis** („Graikijos vėjas"), **Jonas Mekas** („Jaunas medicinos daktaras"), **Jonas Staniškis** (antras „Vaikystės" fragmentas) ir **Franz Kafka** („Vaikai prie vieškelio"). Straipsniai, essay etc.: **Juozas Girnius** („Grįžtant prie žemės"), **Jonas Mekas** („Iš užrašų: apie knygas ir rašytojus"), **René Marill - Albérès** („Persekiojamo žmogaus mitas šių dienų Europos literatūroje"), **Fernando Jiménez** („Jėga augštesnė už griausmo sparną") ir **Albert Camus** („Mintys").

Kritikos skyriuje plačiai recenzuojamos knygos: **Henriko Nagio** „Saulės laikrodžiai", **Ant. Vaičiulaičio** ir **J. Aisčio** „Lietuvių poezijos antologija", **Pulgio Andriušio** „Sudiev, kvietkeli!", **Aloyzo Barono** „Žvaigždės ir vėjai" ir „Debesys plaukia pažemiu", **Jurgio Jankaus** „Paklydę paukščiai", **Kazio Borutos** „Baltaragio malūnas" ir Maironio XVII „Pavasario balsų" laida.

Numeris iliustruotas **Ž. Mikšio, K. Janulio, Vyt. Kasiulio, Garcia Lorca, Marc Chagall, Francois Desnoyer** ir **Hans Hartung** darbais.

Numerio užbaigoje randame žinių apie prancūzų literatūros žurnalus, André Breton, egzistencializmą, Paul Eluard ir apie šiame numeryje spausdinamuosius svetimuosius autorius.

„Literatūros Lankus" galima įsigyti „Laiko" Redakcijoje: Mendoza 2280, Avellaneda. Egzemplioriaus kaina — 10 arg. pezų.

*

ATSIŲSTA PAMINĖTI

1. **M. Biržiška, LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS į naująjį gyvenimą,** II t. Atbundanti tauta — darbai, žygiai ir veikėjai. Tremtyje atsidūrusio amžininko prisiminimai ir atmintiniai pastebėjimai. Išleido „Lietuvių Dienos", Los Angeles, 1953 m. Tai didelė knyga, liečianti mūsų tautos praeitį ir kelius bei kovas, žengiant į nepriklausomą gyvenimą. Veikalas yra rimtas ir svarbus mūsų kultūros istorijai pažinti.

2. **AIDAI,** Ménesinis Kultūros Žurnalas, Nr. 3(59), Kovas, 1953 m. Šiame numeryje duodama Antano Maceinos „Namų baimė", Gražinos Tulauskaitės poezijos, V. Čižiūno „Lietuviškoji ir mišrioji šeima tautinėje misijoje", Venancijaus Ališo poezija, Jono Griniaus „Žiurkių kamera" (drama), L. Dambriūno „Keletas pastabų A. Jakšto-Dambrausko charakteristikai", Vinco Krėvės „Pasikalbėjimas Maskvoje su Molotovu", Antano Vaičiulaičio „Šv. Kazimiero šentėje". Literatūros, meno, politikos ir visuomeninio gyvenimo apžvalga. Vyr. red. **Antanas Vaičiulaitis.**

3. **KOLUMBIJOS LIETUVIS,** Kolumbijos Lietuvių Katalikiškai Tautinės Minties Leidinys, Nr. 8, Gruodis-Vasaris, 1953 m. Red. ir Leid. **Kun. Myk. Tamošiūnas.**

PAS LIETUVIUS ARGENTINOS ŠIAURĖJE

(Atkelta iš 4 psl.)

ros metu jos mažai lankomos, bet žiemą čia suvažiuoja ieškoti sveikatos ir ligoniai ir šiaip turistai. Kiti čia važiuoja dar todėl, kad yra ruleté ir galima greit milijonierium ar ubagu pasidaryti. Termas su Santiago del Estero ir Tucuman jungia puikus plentas.

Pravažiavus Termas, Tucuman kryptimi vaizdas pasikeičia. Pasirodo daug veślesné augmenija, tarytum i svetimą žemę būtum įžengęs. O prie pat Tucuman visur matyti juodžaliai laukai: cukrinės nendrės, kukurūzai. Taip pat prieš akis stoja gražiai prižiūrimi, vešlūs apelsinų ir citrinų sodai.

Nors Tucuman yra netoli kalnų, bet pačiame mieste kalnų nei nesijaučia, nei nesimato. Reikia pavažiuoti dar apie 20 km i Šiaurę, i Tucuman rezidencini miestuką Tafi Viejo, ir tada Tucuman provinciją įsivaizduosi visam savo gražume.

Tafi Viejo yra gana didelių kalnų papėdėj, su veślia augmenija, geru oru, aplinkui citrinų sodai, cukriniu nendriu laukai. Tas miestukas yra garsus savo didelėm metalo ir medžio dirbtuvėm. Čia gaminami geriausi Argentinos traukinių vagonai, tramvajai ir t. t. Dirbtuvės tęsiasi per 10 kvadrų. Jose dirba ir keletas lietuvių. Iš viso Tafi Viejo gyvena 7 grynai lietuviškos šeimos ir kelios mišrios. Visi ten dirbantieji lietuviai yra staliai. Gyvena gražiai: turi savo namus, puikiai apstatytus moderniškiausiais baldais.

Pirmiausia apsilankiau pas p. **Juozą Vizbarą,** kuris mane mielai priémė. Tuoj man krito i akis „Laiko" sieninis kalendorius su gražiu lietuvišku Vyčiu. Kur „Laikas', skaitomas ir Vytis puošia kambario sieną, ten tikrai geras lietuvis ir katalikas gyvena. Susipažinau su p. Vizbaro dukrom, kurios abi jau ištekėjusios su savo vyrais gyvena téveliu namuose. Viena yra mokytoja, kita baigus rankdarbiu mokyklą. Jos man paruošė puikią vakarienę, kurios metu atšventėm ir ju tėvelio vardadieni — Juozapines. P. Vizbaro lydimas aplankiau visus lietuvius. Tafi Viejo lietuviams priklauso garbė: — nėra nė vieno raudono, visi geri lietuviai, patrijotai ir lietuviškos spaudos skaitytojai.

Bene gražiausiai įsikūrę čia yra p.p. **Čepėnai.** Namukas puikiai suplanuotas, gražiai irengtas, galėtum tiesiog i parodą statyti. Stebies, kad lietuviai sugeba taip meniškai ir skoningai isirengti. Namai ir kiemas švarutėliai — lyg stiklinial. Be abejo, čia tai darbščiosios šeimininkės nuopelnas. Ant sienos Vytis, ant stalo „Laikas". Tuoj pajutau ir jų lietuvišką vaišingumą: iš ju namu beišvažiavau tik po pusantros dienos.

Paminėtinas yra ir **Kazimieras Paluckas.** Tai susipratęs lietuvis, labai vaišingas ir draugiškas. Nors jis pats nesigyré, iš kitu sužinojau, kad pas ji dažnai kuriam laikui sustodavo ne vienas lietuvis veikėjas. Ir visi būdavo labai maloniai priimti. Jis gerai pažįsta apylinkės kalnus. Iš Lietuvos atvažiavo kaip medžiotojas. Tai jo akį traukia žalios girios, o jo taikli ranka net liūtą paguldo. Gerieji medžiotojai turėtu ji aplankyti ir įsitikinti.

Paprastai Tucuman provincija yra laikoma Argentinos sodu, o Tafi Viejo reikėtu laikyti to sodo centru ir papuošalu.

Pačiam Tucuman mieste, kuris turi apie 200.000 gyventojų, apsistojau pas **p. Avižėni,** buvusi liet. T. Sąjungos pirmininką. Jau iš gatvės matai prie jo namu du didelius paveikslus, idėtus puikiuose rėmuose. Tai „Vytis" ir Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto paveikslas. Jis mane supažindino ir su lietuviu kolonija, kuri čia néra labai didelė: kelios grynai lietuviškos šeimos ir kelios mišrios. Ir čia lietuviai, kaip ir Tafi Viejo beveik visi staliai, turi savo namelius, gyvena gražiai, daugelis skaito lietuvišką spaudą. P. Avižėnis dabar jau pensininkas, jo du sūnūs ir dukté jau yra sukūrę savo šeimas ir gyvena nuosavuose namuose. Jo vienas sūnus yra labai aukštos kokybės stalius, kuriam vargu ar prilygs kas kitas. Gi dukters sūnus — anūkėlis, puikiai išauklėtas vaikinas, ruošiasi pas tėvus Liurdistus kunigystei. P. p. Avižėnai tikrai dar susilauks savo anūkėlio primiciju palaiminimo.

Cataratas de Iguazú — Iguazú kriokliai.

Iš Tucuman į Catamarca kelias eina kalnu papėde. Artimiausieji kalnai neaukšti, apaugę medžiais bei krūmais, bet tolimesnieji stūkso pilki, aiškiai matosi uolėtos ju viršūnės, gi tolimiausieji sunkiai net užmatomi, klostosi pūkiniais debesu patalais. Prie La Choca vietovės traukinys atsiduria i kalną, geležinkelis baigiasi. Keleiviai turi persikraustyti i autobusą, kuris, smarkiai burgzdamas, lipa į kalną. Kelias vingiuoja kalno tarpekliais: tereikia tik mažo vairuotojo neatsargumo, ir nugarmėtu visi keliasdešimt metru žemyn. Nors važiuoti pavojinga, bet vaizdas gražus. Augmenija tuoj vietoj panaši i Cordobos kalnu: espinyžiai, akacijos, ciñarai, talos, algorobai. Artėjant prie Catamarcos, augmenija atrodo skurdesné, nors kai kur matyti gana derlingu ir gražiu sléniu. Tuos slénius gaubia kalnagubriai, už kuriu kyšo plikos aukštuju kalnu sienos.

Catamarca — nedidelis miestukas kalnu slėny. Garsus jis savo Švč. Panelės gražia šventykla. I ją iš visu pusių suvažiuoja maldininkai. Ypač kalnu žmonės ją mėgsta. Virgen del Valle, Virgen de Catamarca: su maldingumu ir pagarba čia taria kiekvienas. Kaip Buenos Aires mieste ir apylinkėse yra garsi Lujan šventovė, taip čia garsi yra Catamarcos Virgen del Valle. Nors Lujan bazilika yra šiek tiek didesné už Catamarcos, bet ši pastaroji atrodo senesné ir puošnesné. Ir koks ramumas ir dvasinis jausmas apima klūpanti Virgen del Valle kriptoj, nusagstytoj ivairiais votais, kuriuos su džiaugsmu yra atnešę dėkingi maldininkai. Čia, tiesa, nesimato lietuviškų votų, bet žinau, kad čia ne vienas lietuvis yra klūpėjęs ir, be abejo, prie to stebuklingojo Virgen del Valle paveikslo, meldęsis už savo tėvynę. O kad tolimųjų kalnų ir slėnių Mergelė nuo aukštųjų kalnų viršūnų pažvelgtų ir į mūsų ašarom ir krauju applakstytą žemę!

Pakely iš Catamarcos i Cordobą vaizdas liūdnas: daug kur taip sausa, kad beauga patys skurdžiausi kaktusiniai augalai. Kur nekur matosi nedidelės ožku bandos, o prie skurdžiu trobeliu pabalnoti asiliukai. Pavažiavus dar toliau, išnyksta ir kaktusai, ir ožkos, ir asiliukai. Atsiduri tikroj dykumoj. Ta dykuma prasideda Santiago del Estero ir Cordobos provinciju susidūrime. Čia matosi tik plika, sudžiūvusi ir suaižėjusi žemė. Jauties, lyg būtumei ant ménulio. Bet véliau, artėjant prie Dean Funes, vaizdas pamažu keičiasi. Nuo čia jau prasideda Cordobos provincijai sava augmenija.

Montevideo lietuviai

VELYKOS IR PO VELYKŲ

Paskutiniu laiku matéme tokių gražių dalykų čia, Montevideo lietuvių kolonijoje, kad, manau, ir kitiems bus įdomu sužinoti, kas šitoje padangėje dedasi. Ką tik atšventéme Velykas, kurios T. Mikalausko déka, labai gražiai praėjo. Velykų dieną turéjome prisikélimą aštuntą valandą ryto. Atlikome procesiją, kurioje dalyvavo apie 400 žmonių. Pažymétina, kad šiemet vaikučiai, savo tėvelių ir vienuolių sesučių gražiai papuošti, dalyvavo procesijoje. Šv. Mišios buvo su diakonu ir subdiakonu. Prie komunijos priėjo apie porą šimtų žmonių. Yra matyti žymi pažanga ir bažnyčios lankyme ir šventų sakramentų priėmime. Po Mišių Kultūros Dr-jos salėje, buvo bendri pusryčiai, kuriuose dalyvavo apie penkiasdešimt žmonių. Garbė šeimininkėms, kurios paruošė tokį gražų Velykų stalą. Ir ko ten nebūta? Prie tokių gerų ir gausių valgių nuotaika pasidaré labai jauki, maloni ir nuoširdi. Padėjus gerą pamatą pilve ir plaučiai išsiplėté, iš kurių greit pradėjo plauktį tautiškos dainos. Kad viskas visiems patiko, galima iš to matyti, jog niekas nesiskubino eiti namo. Po Velykų vaišių, vykstant namo, užsukome pas p. Dorelius, parapijos vargonininką, kame sutikome labai gražų svečių būrį. Kun. Grigaliūnas šventino jų naujai įtaisytą ir nuosavą gūštą. Dievas tegul padeda tiems simpatiškiems žmonéms būtį laimingiems savo naujuose namuose. To mes, be abejo, visi jiems linkime. Po pietų ketvirtą valandą buvo radio programa, kurioje dalyvavo su savo sveikinimais visokių organizacijų, luomų ir amžiaus žmonių. Tai buvo graži mintis. Buvo labai gražu girdėti, kad visi kalbėtojai labai gražiai pagavo šventės dvasią ir savo atstovaujamų žmonių nuotaiką. Girdėjau, kad vakare Kultūros Draugija turėjo savo namuose velykinį subuvimą su programa, kurioje ir vaikučiai turėjo pasirodyti su tautiškais šokiais, bet kadangi šito straipsnelio autorius ten nebuvo, reikia manyti, kad kiti gal panorės informuoti apie jį „Laiko" skaitytojus.

REIKIA VIENYBĖS

Kovo 10 d. išlipo iš laivo „Argentina" Tėvas J. Venckus S. J., kuris atvyko iš Chicagos. Jis iš profesijos yra biologas ir gamtininkas, todėl désto gamtos mokslus Jėzuitų kolegijoje (Colegio del Sagrado Corazón, Calle Soriano 1472, Montevideo) ir sekmadieniais eina į lietuvių parapiją padėti T. Mikalauskui ir T. Giedriui. Kadangi T. Venckus dirbo šešis metus Tėvų Jėzuitų Universitete Madride (Ispanijoje), todėl be jokio ispanų kalbos mokymosi tuojau galėjo pradėti déstyti pamokas kolegijoje.

Tėvas Venckus, išvažiuodamas iš Chicagos, atsisveikino su JAV lietuviais. Paskutinį kartą kalbėdamas per radio Chicagoje, paprašė savo radio klausytojų, kad leistų jam perduoti, atvažiavus į Pietų Ameriką, visiems lietuviams jų tautiškai broliškus ir seseriškus sveikinimus bei linkėjimus, kad visi lietuviai pasiliktume vieningi ir svetur gyvendami, visokiomis kalbomis bekalbėdami, bet vistik kalbėtume lietuviškai, kad galėtume susikalbėti ir svetur, ir sugrįžę į Tėvynę Dievo Apvaizdos paskirtu laiku. Aš ir panaudoju šitą progą, ir perduodu Chicagos lietuvių širdingiausius sveikinimus pirmiausiai Tėvams Marijonams, Šv. Kazimiero Seserims, kurie ir kurios taip sėkmingai čia veikia, paskui ir visiems lietuviams. Prof. Pakštas davė šūkį: „Gelbėti lietuvišką žmogų". Lietuviškas žmogus pasidaré nepaprastai brangus, nes jį naikina visokios jėgos. Mes nežinome, tiksliai, kas darosi su lietuvišku žmogumi Lietuvoje. Stalinas savo laiku ciniškai yra pasakęs: „Odin trup — eto tragedia, milion trupov - eto statistika." — Lietuviškai: Vienas lavonas — tai tragedija, o miljonas lavonų — tai statistika. „Reiškia, nereikia jaudintis, jeigu milijonai žmonių žūsta, tai yra tik statistikos reikalas, šaltų skaičių ir tabelių išvedžiojimai. Statistikomis skaičiuojama, kiek krašto yra galvijų, kiek tonų geležies sunaudojama ir pan. Reikia gelbėti lietuvišką žmogų, reikia tam lietuviškam žmogui padėti ir savo tautybę išlaikyti ir savo tėvų tikėjimą. Man pasakoja, kad vienas komunistas rusas Lietuvoje pasakęs: „Lietuviai išlikę todėl, kad į bažnyčios bokštą žiūrėję." Koks tai gražus ir teisingas pasakymas! Man rodos, kad mes turime vengti visa tai, kas mus lietuvius galėtų skaidyti, skirstyti, tolinti viens nuo kito. mes, gal geriausiai vienytis su tokiu Jeigu kas turį kitokį tikėjimą, negu vien tik tautinėje plotmėje: esame lietuviai iš to paties krašto — iš tų pačių rasotų pievų ir tamsių miškų — ir turime gyventi taikiai. Tie, kurie ne vien priklauso tai pačiai tautai, bet išpažįsta tą patį tikėjimą, žiūri į tą patį bažnyčios bokštą, turi dvigubą kalbą, kuria gali susikalbėti. Taigi gelbėkime savo tautą nuo sistematiško išnaikinimo arba moksliškai tariant nuo **genocido**, kuris yra atliekamas Rusijoje, ir nuo ištautėjimo, kuris yra pastebimas lietuvių išeivijoje.

Baigdamas noréčiau padėkoti, už malonias priimtuves, kurias suruošė Montevideo lietuviai, man atvykus. Sekantį sekmadienį turėjome Juozines Kultūros Dr-jos salėje. Abi sueigos praėjo labai gražiai. Jos nepaprastai suartina vienus su kitais. Prieš pat Velykas turėjome rekolekcijas, kurias vedė T. Venckus S. J. Dabar galvojama, kaip išplėsti draugijų gyvenimą parapijoje. Katalikių Moterų Draugija davė gražų pavyzdį. Ponia Gabaliauskienė sumaniai suorganizavo ir vykusiai veda tą draugiją. Dabar pažiūrėsime, kokia kita draugija pasirodys parapijos scenoje. Tiek tuo tarpu apie Montevideo. **J. Venckus S. J.**

SVARBIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* **KAZIMIERAS STANKŪNAS** vasaros ménesiams išnuomuoja atskirus departamentus atostogaujantiems labai gražioje ir sveikoje vietoje **Villa del Dique, Calamuchita, Sierras de Córdoba.** Dėl sąlygų kreiptis laiškų į savininką arba teirautis „LAIKO" red.

* **„PENSION LITUANA"**, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie gražaus kalnų ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik $ 17.

* **CONDOR HOTEL**, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik $ 19.

* **„LIETUVA"** Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, **Florida 165** (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5, T. E. 33-9584.

* **„ŽEMAITIJA".** Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

* **J. ZUBRICKAS IR A. KIRSTUKAS** fotografuoja vestuves, krikštynas, pobuvius ir kitus šventinius subuvimus. Herrera 287, Bs. Aires, T. E. 26-9672.

* **HORACIO E. CZOP** fotografuoja vestuvių, gimtadienio, sužiedotuvių, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

* **OPTIKAS V. RASIŪNAS:** Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* **ČIUŽINIU, UŽUOLAIDU DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ.** Parduodama bovelna, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. **Antanas Šalčiūnas:** Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires. T. E. 60-2784.

* Mechanikas specialistas **Antanas Pigaga** taiso siuvamas mašinas, rašomas mašinėles, patefonus, žibalines krosnis ir kt. Kreiptis: c. Valparaiso 2245, Val. Alsina. T. E. 20-8708.

TEMPERLEY

„AUŠROS" CHORAS TURI VALDYBĄ

Kovo 28 d. Temperley lietuvių „Aušros" choras pusiau slaptu balsavimu išsirinko valdybą, kurios sąstatas yra toks: pirm. — **Vladas Giedraitis**, vicepirm. — **Motiejus Povilaitis**, sekr. — **Jonytė Galinaitytė**, ižd. — **Vytas Bartulis**, nariai — **Vermauskaitė, Zeferinas Zlotkus.** Revizijos komisija: **Paulina Zlotkienė** ir **Angelita Garbuzaitė.**

Prieš išrenkant valdybą, choro vedėjas Ig. Valantinavičius nurodė reikalą, dėl kurio turi būti išrinkta valdyba, kuri padėtų choro vadovui jo darbuose. Po to kalbėjo coro dalyvis Antanas Repečka ir plačiai nušvietė choro reikšmę ir jo reikalą lietuvių kolonijai, pažymėdamas, kad daina lietuviui, ypač jaunimui, yra kelrodis į Tėvynę ir jos didingą ateitį.

GRAŽIOS VESTUVĖS

Balandžio 11 d. sukūrė šeimą p. **Jonas Grigonis** su p. **Jadvyga Lehprich** (vokiečių tautybės). Gražios vestuvės įvyko jaunojo namuose — Barrio San José, Temperley. Vestuvėse dalyvavo jaunojo ir jaunosios artimieji draugai. Svotais buvo Justas Kemežys su p. Agniete Stasulevičiene. Vestuvių vedėjais buvo jaunosios sesuté su savo vyru Sra. Albina de Theil ir Walter Theil. Vestuvėms buvo specialiai pakviestas „Aušros" choras pilnu sąstatu su jo vedėju p. Ig. Valantinavičium. „Aušros" choras jaunajai įteiké mažą dovanėlę — gražią antklodę, p. Valantinavičienės išsiuvinėtą gražiais raštais, o sveikinimo kalbą pasaké p. Vl. Giedraitis, choro pirmininkas. Po kalbos choristai sugiedojo „Ilgiausių Metų". Prie gausiai parengtų stalų visi svečiai buvo pavaišinti.

„Aušros" choras protarpiais padainavo keliolika lietuviškų dainų. „Leiskit į tėvynę" kai kuriems vestuvių dalyviams suvilgė akis ašaromis. Visą naktį dainos ir šokiai tęsėsi gražioje nuotaikoje.

MINĖS MOTINOS DIENĄ

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Temperley Apylinkė minės Motinos Dieną su labai įdomia programa. Laikas ir vieta bus paskelbta véliau. **Koresp.**

KORDOBA

MIRĖ ELVYRA GABRĖNAITĖ

Balandžio 7 d. 3 val. ryto miré jaunutė Kordobos lietuvių kolonijos narė Elvyrutė Gabrėnaitė, Apolonijos Varanauskaitės ir Stepo Gabrėnų dukrelė. Miré nuo širdies priepuolio. Velioné buvo gimusi 1942 m. sausio 31 d. Anksčiau buvo sveika, bet jau apie du metus jautėsi širdies negalavimas. Tėvo (motina miré 1951 m. gruodžio 29 d.) ir gydytojų pastangos nuėjo veltui.

Jaunutės lietuvaitės kūnas buvo palaidotas San Jeronimo kapinėse, dalyvaujant dideliam lietuvių r vietinių būriui. Jos kapas buvo papuoštas gyvomis gėlėmis ir vainikais nuo tėvelio ir broliuko, dėdžių ir brolėnų, „Neptūno" Dr-jos, mažųjų mirusios draugų lietuviukų jaunimo ir kt. Vainikui pirktį mažieji patys suaukojo pinigus, o už likusius užprašė šv. Mišias balandžio 11 d. San Nonato bažnyčioje. Ten taip pat dalyvavo gausus būrys jos draugų su savo tėveliais. Aukas rinko O. Bendinskaitė. Aukojo šie: po $ 20 Lietuviškos Mokyklos vedėja p. A. Zotovienė, Virginija ir Albertas Tvaskučiai, po $ 15 O. ir P. Bendinskučiai, po $ 10 O. Savickaitė, E. Meilutis, L. Žiedonytė, N. Kuncaitytė, A. Jakubkaitė, M. Matuzevičiūtė, R. Petrilaitė, po $ 5 J. Pečikonytė ir J. Staugaičiukas.

A. a. Elvyrutė labai norėjo lankyti lietuvišką mokyklą, bet dėl ligos negalėjo

MIRĖ PO ILGOS LIGOS

Virš 15 metų išbuvęs psichiatrinėje ligoninėje š. m. sausio 8 d. miré **Jurgis Spranganskas.** Velionis buvo gimęs 1900 m. Pakruonio parapijoje. Į Argentiną atvyko 1928 m. Buvo vienas, nevedęs. Kol buvo sveikas dirbo prie įvairių darbų. Argentinoje paliko nuliūdusią seserį Mariją Grigaitienę, o Lietuvoje motiną (iš jos gavo laišką) ir seserį Antaniną Juodžiukienę. Kadangi taip ilgai sirgo, tai jokių sutaupų nepaliko. Jo palaidojimu pasirūpino švogeris Juozas Grigaitis. Palaidotas Oliva kapinėse. **M. B.**

* **Velykinių margučių** šventę Neptūniečiai šventė šeštadienio vakare savo draugijos patalpose.

LIETUVIŠKA GIMNAZIJA PRAŠO PAGALBOS

LIETUVIAI!

Vasario 16 Gimnazija pradeda ketvirtuosius mokslo metus. Pasaulio lietuviai, kurių aukomis ji išlaikoma, gali didžiuotis. Reta tauta tremtyje pasirodė tokia sąmoninga, kad taip, kaip mes, giliai įvertintų tautinio švietimo reikšmę, ir tokia solidari ir organizuota, kad pajėgtų pastoviai telkti lėšas gimnazijai išlaikyti.

Šiais metais Jūs mokslinate ir aprūpinate Vasario 16 Gimnazijoje šimtą septyniasdešimt vaikų, kad su laiku tas jaunimas, tvirtas dvasia ir kūnu, stotų į darbą už Lietuvą, mūsų tėvynę.

Aplinkybės dabar verčia susirūpinti gimnazijai pastoge.

Dabartinės patalpos kareivinėse, eilę metų netaisytos, yra tokios prastos ir ankštos, kad būtų žala jose toliau vaikus laikyt. Netinkama gimnazijai ir pati vieta. Antra vertus, atsikurianti vokiečių armija kiekvienu metu gali kareivinių pareikalauti sau ir gimnazija visai netektų pastogės. Dėl pastarosios priežasties nebūtų tat prasmės dabartinių patalpų remontuoti, nes reikėtų išleisti daug pinigo, nežinant, kaip ilgai tektų tomis patalpomis naudotis.

Mūsų visos pastangos gauti iš vokiečių tinkamesnes gimnazijai patalpas buvo bergždžios. Kad trejų metų gimnazijos darbas ir Jūsų aukos nebūtų veltui, išeitis tebuvo arba patiems gimnaziją statyti arba įsigyti jau gatavus namus. Jei ir būtų mūsų tarpe galvojančių, kad gimnazija su laiku turės užsidaryti, toks pastatas visuomet būtų panaudotinas ir kitiems naudingiems reikalams, pav., lietuvių senelių ir invalidų prieglaudai, kaip kad turi įsirengę latviai, ar pan. Ir Lietuvos valstybei atsikūrus, tas turtas jai būtų naudingas.

Ilgai jieškojus, pagaliau pavyko rasti gimnazijai ir bendarbučiui tinkamus rūmus prie Mannheimo — Heidelbergo. Kadangi jie yra ne paties miesto ribose, tai ir eventualaus karo ateju mažiau pavojaus, kad jie nukentėtų. Namai kaštuoja 200.000 markių ir apie 100.000 markių reikalinga jų remontui ir pertvarkymui. Taigi, iš viso 300.000 markių arba 75.000 dolerių, kuriuos mums reikia metų bėgyje sumokėti. Namų pirkimo sutartis jau pasirašyta. Turint galvoje, kad naujos gimnazijos pastatymas kaštuotų per vieną milijoną markių, kaina, palyginant, néra didelė.

TAUTIEČIAI! Mes kviečiame Jus į didelę talką. Mes prašome visų lietuviškų organizacijų paramos. Vasario 16 Gimnaziją sukūrę, pasiryžę ją išlaikyti, nesustokime pusiaukelėje. Sutelkime reikalingas lėšas ir baikime tą lietuvybės paminklą, kuris visam pasaulyje liudys mūsų tvirtą tikėjimą į šviesią Lietuvos ateitį, kuriai mes dirbame ir ruošiamės.

PLB VOKIETIJOS VALDYBA
P. Zundė, E. Simonaitis,
J. Lukošius, A. Venclauskas, E. Žilius

* * *

MOTERIŠKAS GRIPAS

Malonu jus sutikti, ponas Jurgi. Kaip einasi žmonai?

— Ačiū, labai gerai.

— Ir kaip jos gripas?

— Koks gripas?

— Nagi, kai vakar buvome teatre, tai ji visą laiką taip kosėjo, kad mes visi atsisukome pažiūrėti.

— A, tai šitas... Bet tai ne gripas, o nauja skrybėlaitė, kurią vakar pirmą kartą užsidėjo.

PAJIEŠKOJIMAI

Aleksas Rankauskas, kilęs iš Žagarės miestelio, Šiaulių apskr., Argentinon atvykęs 1928 m., dirbęs taksimetristu, véliau turėjęs garažą, pajieškomas Telesforo Mikalausko, gyv. Charlone 1071, Piñeyro, Avellaneda. Pats pajieškomasis arba apie jį žinantieji prašomi pranešti T. Mikalauskui arba „Laiko" Redakcijai.

Zuzanos Nemanytės, kilusios iš Meškuičių miestelio, Šiaulių askr., Argentinon atvykusios 1928 m. ir gyenusios Buenos Airese, pajieško **Natalija Urmonaitė.** Rašyti Mrs. Natalija Čelkis, 22 Loftus St., Arncliffe, N. S. W., Australia arba: Zigmas Laniauskas, José Leon Suárez 5727, Bs. Aires.

STEPONUI GABRĖNUI

dėl dukrelės Elvyros mirties, taip pat jos broliukui Vytautui ir artimiesiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą

BENDINSKŲ ŠEIMA

VAKARIENĖ — BALIUS

Tautos Fondo Atstovybė gegužės 23 d. rengia didelį **BALIŲ** Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Pakvietimai gaunami pas Komisijos narius ir „Laiko" Administracijoje.

„LIETUVIŲ DIENOS"

Vienintelis pasaulio lietuvių iliustruotas žurnalas.

„LIETUVIŲ DIENŲ" kiekviename numery telpa virš 40 didelių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

„LIETUVIŲ DIENOS" duoda įdomių straipsnių, beletristikos, poezijos, įvairios kitos informacijos.

„LIETUVIŲ DIENŲ" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisiuntus savo adresą. Prašykite, kad Jums „LD" užsakytų Jūsų giminės bei pažįstamieji J.A.V-se. Metiné prenumerata 4 dol.. Administracijos adresas: „Lietuvių Dienos" 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif. USA.

* **PARSIDUODA** dideli mediniai vartai, skardos stogams (chapas), pastolai (tirantes) ir kita statybai reikalinga medžiaga. Kreiptis:

Calle ITAPIRÚ 2661,
Valentin Alsina.

REIKALINGAS

vyresnio amžiaus vyras vasarvietėje (quintoje) draugystei su savininku palaikyti ir, jam nesant, namus pasaugoti.

Dėl sąlygų kreiptis į **Izidorių Stanku**, c. Lynch 3752, N. Pompeya, Bs. Aires.

RADIO TECHNIKAS
V. RAMANAUSKAS

mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokiu rūšių radio aparatus. Parduoda išsimokėjimui.

TOLA 289, BUENOS AIRES.
T. E. 64-4154

„LAIKO" SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280 Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 20-9027.

o o
o **FOTOGRAFUOJU** o
o organizacijų, šeimų ir pavienių o
o asmenų šventes bei kitus įvykius o
o Kreiptis laiškų ar asmeniškai: o
o L. KANČAUSKAS, o
o Paso de Burgos 1783-Avellaneda o
o o

* **ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnuja patys šeimininkai.

* **MOTERŲ GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „HENRY".** Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: **Leandro N. Alem, 818, Banfield.**

JUOZO ŠNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni

KRAUTUVĖ „NARUŠIS"
Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. **Unanue 6360, Villa Lugano.** Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

* **MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ** Sav. Mikelionis ir Gelbuda: **Cosquin 5565, Villa Lugano.**

V. MAČERNIS y Cia
atlieka gelžbetonio (hormigón armado) ir visus statybos darbus greitai ir sąžiningai.

Teirautis:

JUNCAL 1258 — Buenos Aires.
T. E. 41-1859.

Imprenta „LAIKAS", Mendoza 2280, Avellaneda. T. E. 20-9027.

"KNYGŲ LENTYNA"
602 HARVEY STR.
DANVILLE, ILLINOIS
U. S. A.

ATVYKO MARIJONŲ PROVINCIJOLAS

Balandžio 15 d. lėktuvu iš Š. Amerikos Argentinon atvyko TT. Marijonų Viršininkas - Provincijolas kun. Valentinas Atkočius MIC. Š. mėn. 19 d. jis dalyvavo Rosario naujosios šv. Kazimiero bažnyčios kertinio akmens pašventinime ir po to, Avellanedos Marijonų viršininko kun. P. Brazio MIC lydimas, išvyko aplankyti Kordobos lietuvių kolonijos.

Argentinoje garbingasis Svečias pabus apie pusantro mėnesio, atlikdamas Bažnytinių įstatymų reikalaujamą savo vienuolijos vizitaciją.

PRASIDĖJO MOKSLAS AUŠROS VARTŲ MOKYKLOJE

Balandžio 20 d. pamaldomis lietuvių bažnyčioje prasidėjo mokslo pradžia Aušros Vartų mokykloje, kuriai sėkmingai vadovauja Šv. Kazimiero Seserys. Mokykla, kaip visiems žinoma, aptarnauja ne tik lietuvių, bet ir vietinių vaikus, duodama pilnutinį aukléjimą ir gerą išmokslinimą. Bet lietuvių vaikams teikiama pirmenybė. Tik gaila, kad lietuviai gyvena taip labai išsisklaidę, jog tik maža dalis gyvenančių netolimose apylinkėse tegali šia mokykla pasinaudoti.

Lietuvių vaikų šiais metais yra iš viso tik 41 mokinys. **Šeštajame skyriuje mokosi:** Adolfina Geigaitė, Ona Savickaitė, Vincas Deveikis-Pipiras ir Ernestas Paršelis. **Penktame skyriuje:** Aldona Teresė Mačiulytė, Alicija Miliauskaitė, Zuzana Vanagaitė, Jonas Armonavičius, Adolfas Ginteris ir Juozas Masiulis. **Ketvirtame skyriuje:** Viktorija Bagdonaitė, Julija Gladkytė, Ona Glambaitė, Morta Lekarevich, Genovaitė Preikšaitė, Juozas Balkūnas, Henrikas Povilonis ir Robertas Vaitkevičius. **Trečiame skyriuje:** Alicija Deveikytė, Antonija Macaitė, Ona Masiulytė, Arijana Vasiūnaitė ir Jonas Bagdonas. **Antrame skyriuje:** Laimutė Marija Gliosaitė, Angelė Kisieliūtė, Mirta Korkuzaitė, Karolis Blumbergas, Tadas Jasinevičius, Kazimieras Mačiulis ir Rapolas Paršelis. **Pirmame aukštesniame skyriuje:** Audra Deveikytė, Elvyra Deveikytė, Marija Sakalauskaitė ir Ramūnas Mikelionis. **Pirmame žemesniame skyriuje:** Birutė Marenholcaitė, Robertas Burokas, Ramonas Deveikis, Julius Žemaitis ir Albertas Žukauskas. **Vaikų darželyje:** Petras Blumbergas ir Juozas Deveikis.

LIET. RADIO VALANDĖLĖS SUKAKTIES MINĖJIMAS

Šių metų vakarų sezoną Lietuvių salėje pradėjo Šv. Cecilijos choras, surengdamas Lietuviškos Radio Valandėlės „Lietuvos Aidų„ šešių metų sukakties minėjimą. Minėjimo pradžiai atidarymo žodį taré „Liet. Aidų" vedėjas Zef. Juknevičius, papasakodamas nueitą kelią, išvardytus vargus ir prašydamas lietuviškos visuomenės toliau su tokiu pat pasiaukojimu prisidėti prie savo radio valandėlės išlaikymo (jo kalbos santrauką duodame atskirai - **Red.**). Po savo kalbos perskaitė Temperley „Aušros" choro ir Berisso „Mindaugo" Dr-jos atsiųstus sveikinimus.

Meninę minėjimo dalį pradėjo Villa Lugano Lietuvių Centro vaidintojų grupė, duodama J. Skinkio komediją „Pavogtąją Sužadėtinę". Nuo senų laikų žinomos scenos darbuotojos p. El. Ryselienės gerai surežisuotas veikalas žiūrovų buvo entuziastiškai sutiktas ir su nuoširdžiais plojimais palydėtas. Pati komedija labai paprasta, nesudėtinga, bet tokios lietuvių yra mėgiamos, nes ir pagrindinė mintis yra aiški ir išpildymas buvo visiškai tinkamas. Vaidino žinomi Villa Lugano vaidintojai, kurie visi bendrai ir kiekvienas atskirai buvo pakankamai savo vaidmenyse įsigyvenę. Scenoje pasirodė šie vaidintojai: Stasė Brazdytė, Broné Rukšėnaitė, Elena Ryselienė, Alfonsas Karosas, Alfonsas Antanaitis, Stasys Pečiukonis ir Alfredas Ruplėnas.

Jau kelintą kartą kaip solisté pasirodžiusi lietuviškoje scenoje Ant. Žekytė, šį kartą davė du solo — „Prapuoliau, motule" ir „Aš atsimenu namelį". Dvi dainas solo davė taip pat kitas Šv. Cecilijos choro solistas Ant. Slančiauskas, sudainuodamas „Kur tas šaltinėlis" ir „Prirodino seni žmonės". Abu solistai parodė didelį subrendimą ir balso pažangą bei puikų įsigyvenimą. Tokie scenos dalykėliai publikos tikrai mielai klausomi. Be to, dar abu minėti solistai sudainavo duetu dvi dainas „Jau vakaras buvo" ir „Dainuok sesute", kurios taip pat buvo savo aukštumoje.

Nemaža naujumo įnešė savo rytietiška muzika radio Mitre koncertistas syras Amado Tawil „Dedos Mágicos", savo elektrine citra (instrumentas, panašus į liet. kankles) duodamas keletą arabiškų ir ispaniškų muzikos dalykų.

Uždarydamas minėjimą, Z. Juknevičius padėkojo gausiai publikai už prijautimą ir atsilankymą bei ragindamas stengtis išlaikyti lietuvišką radio valandėlę, kuri lietuvybei ir lietuviškai propagandai daug pasitarnauja.

Bendras įspūdis buvo gražus, programa neperkrauta, bet sklandžiai suderinta, tik publika dar vis neįpranta punktualiai susirinkti, kad programa galėtų būti laiku pradedama.

B. SURVILOS MADŲ PARODA

Žinomas mūsų kolonijos siuvyklos savininkas ir madų kūrėjas p. Bernardas Survila nuo balandžio 20 iki 24 d. ruošia naujų paltų, moteriškų eilučių, sukneliu ir „Suzanos" skrybėlių parodą. Paroda atidara kasdien nuo 17 val. Geriausiai užsisakyti valandą iš anksto telefonu. Ten pat išstatoma parodai „Joyería Ricciardi" brangenybės. Išstatomos rudens ir žiemos sezono mados, kurios šiuo metu labiausiai yra reikalingos. Paroda vyksta B. Survilos siuvyklos patalpose: Esmeralda 823, Buenos Aires, tel. 31-8446 - 4827.

RADIO VALANDĖLEI AUKOJO

Lietuviškai radio valandėlei „Lietuvos Aidams" aukojo šie asmenys: $ 55: L. Ryselis, $ 50: J. Fijalkauskas. $ 30: J. Grigoravičius. Po $ 10: Kv. Runimas, A. Kriaučiūnas, J. Čiolnas ir K. Leščiukaitis. Po $ 5: J. Kasparaitis, A. Vidžiūnas, J. Dudonis, K. Liaudanskas, J. Kalvinskas, V. Minsiūnis ir M. Kančiauskienė. Po $ 2: J. Gvalda, V. Griškevičius ir A. Jaraminskas, $ 1: E. Kiškus.

Visiems aukojusiems nuoširdžią padėką reiškia.

„Lietuvos Aidų" Vadovybė.

* **Adelė ir Vincas Grigaičiai,** „Laiko" Garbės Leidėjai ir žinomi visuomenininkai, jaukiai praleidę atostogas ir pasilsėję Kordobos kalnuose pas p. J. Palšį, vėl grįžo prie savo darbų.

* **Dr. A. Bobelis** Argentinos Sveikatos Ministerijos buvo perkeltas ligoninės vedėju į Manquinchau miestą, netoli San Carlos de Bariloche, Rio Negro. Šiomis dienomis kartu su žmona jau išvyko perimti naujųjų pareigų.

* **Algirdas Jaraminas,** gyvenantis Carupá 1301, Tigre, turi suorganizavęs orkestrą - kvartetą „America", su kuriuo jau ne kartą yra pasirodęs savo apylinkėje. Žada savo muzikos duoti taip pat ir Lietuvių Salėje.

* **Kun. Antanas Valiuška,** Kordobos lietuvių kapelionas, buvo atvykęs į Buenos Aires. Ta proga aplankė savo pažįstamus ir prietelius.

* **J. Bubnelienė,** taisydama savo namuose elektą, susižeidė koją ir visas Velykų šventes turėjo praleisti lovoje.

LIETUVIŲ MOTERŲ IR MERGAIČIŲ DR-JA „B I R U T Ė"
gegužės 3 d. ruošia

Motinos Dienos Minėjimą

10,30 val. šv. Mišios už gyvas ir mirusias motinas Aušros Vartų šventovėje.

17(5) val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda,

MOTINŲ PAGERBIMAS

Programoje: P. O. Kairelienės paskaita, 4-rių veiksmų drama „LIKIMO KELIAIS" ir kt. Po programos šeimyniškas pasilinksminimas.

Pradžia punktualiai 5 val. po pietų.

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

Naujosios spaustuvės skoloms mokėti ir „Laikui" aukojo šie Naujieji Rėmėjai:

$ 2.000: Emilija ir Antanas Braziai (iš Montevideo).

21 am. dol. Tourt Degree Club Cardinal Mundelein Knights of Columbus.

$ 100: M. Matulaitienė.

Po $ 50: A. Čyplys, I. Lukošius ir V. Naruševičius.

Po $ 20: M. Galeckas, J. Gruzinskas, P. Kriščiūnas, J. Lumas, A. Madestavičienė, K. Povilonytė, V. Ratkus, D. Šabūnaitė, K. Tatulis, P. Vaicekonis, S. Žaldaris, V. Žekaitė ir A. Žukienė.

Po $ 10: K. Baniulienė, V. Dalinkevičius, Paliulionis, E. Siminskis, J. Šimkevičius ir P. Žemaitis.

$ 5: A. Paliukas.

Visiems Gerbiamiesiems Rėmėjams Spaustuvės Administracija ir „Laiko" Redakcija taria nuoširdų ačiū.

PADĖKA

Radio Valandėlės „Lietuvos Aidai" ir Šv. Cecilijos choro vardu reiškiame nuoširdžiausią padėką, visu lietuvišku nuoširdumu dalyvavusiems programos išpildyme per Radio Valandėlės 6-ių metų sukaktuvių paminėjimą: Villa Lugano Lietuvių Centro vaidintojams bei Valdybai, Šv. Cecilijos choro solistams, p. Amado Tawil „Dedos Magicos" už koncertą ir visiems, prisidėjusiems prie tvarkos palaikymo aukų rinkimo bei visiems dalyviams ir aukotojams.

„Lietuvos Aidų" Vadovybė ir Šv. Cecilijos choro Valdyba

PADĖKA

Už nupirktą man sutaną Vardo Dienos proga p. Damutei Šabūnaitei, p. Felicijai ir Vincui Ratkams, p. O. Vanagienei, p. U. Armonavičienei, p. O. Kundrotienei ir R. Kazeliūnienei reiškiu nuoširdžią padėką

Kun. J. A. Margis MIC.

* SKAUTŲ ŠVENTĖ *

Balandžio 26 d. įvyks Pirmosios Lietuvių Skautų-čių Draugovės įsikūrimo ir šv. Jurgio šventės minėjimas su atitinkama programa:

10,30 val. šv. Mišios Aušros Vartų bažnyčioje.

17,30 val. parapijos sodely oficialioji dalis ir skautiškas laužas. Pradžia punktualiai.

Pastaba: Nesant palankiam orui, ši šventės dalis bus Lietuvių Salėje.

Kviečiame visus skautų-čių tėvelius bei artimuosius ir šiaip skautams prijaučiančius.

Draugovės Pirmininkas

P. S. Visi skautai-tės renkasi tą dieną uniformuoti parapijos skaitykloje 10 val.

AUŠROS VARTŲ parapijos klebonas praneša, kad lietuvių maldininkų ekskursija į Lujan bus gegužės mėn. pabaigoje, (gal gegužės 31 d.) Smulkesni pranešimai bus kitame „Laiko" nr. ir per lietuvišką radio valandėlę.

ŠACHMATŲ TURNYRAS

A. L. B. Avellanedos Apylinkė ruošia individualinį šachmatų turnyrą. Norintieji šiame turnyre dalyvauti prašomi užsiregistruoti „Laiko" spaustuvėje.

Pirmoms vietoms numatoma skirti premijos.

MŪSU MIRUSIEJI

Balandžio 9 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu **Ona Mačiulienė-Viesulienė,** gyvenusi Charlone 2023, Bs. Aires. Velioné buvo gimusi 1881 m. Šiauliuose. Argentinon atvyko 1928 m. Lietuvoje buvo du kart vedusi ir su antruoju vyru, Kazimieru Viesulu, atvyko į šį kraštą. Lietuvoje yra likęs jos sūnus. Čia dideliame nuliūdime liko jos vyras be jokių giminių. Prieš mirtį buvo aprūpinta šv. Sakramentais ir su religinėmis apeigomis palaidota Chacarita kapinėse.

* **Broné Navikaitė** savo tėvelių namuose Avellanedoje balandžio 17 d. savųjų tarpe atšventė savo Gimimo Dieną. Jaukiose vaišėse dalyvavo jos ir jos tėvelių draugai, kurių pažymėtini kun. K. Černiauskas, p. M. Čerkauskienė su dukra Elze, p. A. Varpukevičiūtė, p. Pr. Pukas ir kt. Visi dalyviai linkėjo laimingų metų ir sėkmės.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado
Concesión Nº 4289
Tarifa Reducida
Concesión Nº 4015

„EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 381833

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams $ 30.—, pusm. $ 17.—, vienas nr. $ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

24 de Abril 1953 VI. METAI — Nr. 88

ŠEIMOSE

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Juozas Robertas ir Ernestas Antanas Pileckai, Domicelės Kryžiokaitės ir Juozo Pileckų sūnūs, iškilmingai buvo pakrikštyti Aušros Vartų bažnyčioje balandžio 5 d. Krikšto tėvais buvo pirmojo — Herminija A. Burbaitė ir Sigitas J. Šiaučiūnas, antrojo — Adelė Šadaitė ir Jonas J. Simanauskas. Krikšto vaišės įvyko p. p. Pileckų namuose Mataderos, dalyvaujant giminėms ir draugams.

Ramunė Laima Kristina Kerbelytė, Beatričės ir Vytauto Kerbelių dukrelė, buvo pakrikštyta lietuvių bažnyčioje balandžio 5 d., krikšto tėvais esant Irenai Stašaitytei ir Adolfui Veseliui. Po krikšto apeigų šaunios krikštynos buvo p. p. M. ir inž. L. Stašaičių namuose, kur dalyvavo nemažas būrys svečių, linksmai praleidusių laiką su dainomis ir lietuviškais pokalbiais. Vyt. Kerbelis yra žinomas mūsų kolonijos kompozitorius, pereitų metų pabaigoje laimėjęs kompozicijos antrąją premiją Chicagoje, p. B. Kerbelienė yra Lietuvių Salės lankytojams gerai pažįstama kaip režisorė ir vaidintoja.

Antonia Elena ir Nora Albina Šniukaitės, Bronės Sereikytės ir Juozo Šniukų dukrelės, buvo pakrikštytos Aušros Vartų bažnyčioje balandžio 5 d. Krikšto tėvais buvo vienos — Antonia Sereikytė ir Henrikas Kieliauskas, antros — Paskazijus Sereikis ir Maria Lapurca.

Vilhelmas Rudolfas, Henrikas Aleksandras ir Karolis Amerikas, Eleonoros Jurgelevičiūtės ir Aleksandro Ryl Kuchar sūnūs, buvo pakrikštyti liet. bažnyčioje bal. 5 d. Krikšto tėvais buvo vieno — Eleonora Kolaitytė ir Kvirinas Runimai, — antro Vanda Pisiconytė ir Juozas Jurgelevičius, trečio — Eleonora F. ir José Echeverría.

Ana Maria Barbieri, Lucijos Amelijos Kasparevičiūtės ir Mario Barbieri dukté, buvo lietuvių bažnyčioje pakrikštyta balandžio 5 d. Krikšto tėvais buvo Leonas Kasparavičius ir Angela N. de Gómez.

* **Ona Krivickaitė ir Bronius Kudauskai,** gyv. Coronel Brandsen 1506, Avellaneda, džiaugiasi balandžio 9 d. susilaukę sveiko ir gražaus sūnelio Bruno Alberto.

* **Sulema Bunzaitė ir Viktoras Medelis** kovo 21 d. susižiedavo. Jaukios vaišės įvyko jaunosios tėvelių namuose. Pažymėtina, kad abu jaunuoliai, nors Argentinoje gimę, bet abu ne tik gražiai kalba, bet ir skaito lietuviškai. Tikimasi greitai sulaukti gražios lietuviškos šeimos.

* **Vaclovas Januškevičius,** turįs moderniską baldų dirbtuvę Villa Industriales, balandžio 18 d. gausiame savo giminių ir artimųjų būryje atšventė savo 50-ties metų amžiaus sukaktį. Prie gausių ir skanių vaišių dalyvavę malonųjį šeimininką, peréjusį į antrą šimtmečio pusę, pakėlė į aukštį ir palinkėjo geriausios kloties, sveikatos ir sulaukti dar bent tiek pat metų. Svečiai maloniai pasilinksmino, padainavo ir nusifotografavo, įamžindami vienintelę šventę — auksinę sukaktį. Tenka palinkėti p. V. Januškevičiui laimingų ir gražių metų.

SERGA

* **Nelida Girdauskaitė,** žinomų pramonininkų p. Girdauskų dukrelė, žaisdama supynėmis, iškrito ir smarkiai susilaužė koją. Dabar paguldyta „Eva Peron" ligoninėje, Lanus mieste, ortopedijos skyriuje, 3 aukšte. Tikimasi, kad tokiam jaunam amžiuje ligoné sugis ir kaulo lūžis žymių nepaliks.

* **Marija Kriaučiūnienė** kurį laiką gulėjo Ramos Mejia ligoninėje, bet jau dabar pasveikusi grįžo į savo namus.

BERISSO

„MINDAUGO" DR-JA MINI SAVO SUKAKTĮ

Berisso Lietuvių Katalikų Savišalpos ir Kultūros Dr-ja „Mindaugas" balandžio 25 d. 8(20) val. mini savo 22-jų metų gyvavimo sukaktį su atitinkama programa. „Mindaugo" Dr-jos mišrus choras, vedamas p. Alf. Petraičio, duos lietuviškų dainų koncertą, be to, bus deklamacijos, draugingų draugijų sveikinimai ir, programai pasibaigus, šeimyniškas pasilinksminimas. Minėjimas bus Draugijos patalpose. Sekmadienį, balandžio 26 d. 10 val., už Dr-jos mirusius ir gyvuosius narius bus šv. Mišios, kurių metu giedos draugijos choras. Kviečiami visi nariai ir prijaučiantieji atsilankyti, nes atskiri pakvietimai nebus siuntinėjami.

LANKYSIS MARIJONŲ VIRŠININKAS

„Mindaugo" Dr-jos 22-jų metų sukakties minėjime pasižadėjo dalyvauti TT Marijonų Provincijolas, kuris nori kartu apžiūrėti Berisso lietuvių koloniją. Garbingasis svečias dalyvaus taip pat lietuvių pamaldose sekmadienį.

NAUJAS „MINDAUUGO" DR-JOS PIRMININKAS

Neseniai išrinktasis „Mindaugo" Dr-jos pirmininkas Mykolas Tamoliūnas yra toms pareigoms išrinktas jau penktą kartą. Keturis kartus jau yra pirmininkavęs ir šeštuosius metus dirbęs, kaip administratorius. Jis yra 1934-tųjų metų Berisso lietuviškos mokyklos organizatorius, Vilniui Vaduoti Sąjungos Berisso skyriaus organizatorius, buvusios Lietuvos Karių Sąjungos „Kęstutis" steigėjas, 1940 m. Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje steigėjų dalyvis, 1951 m. ARLB Berisso Apylinkės steigėjas ir dabartinis ARLB Tarybos antrasis vicepirmininkas. Pastaruosius trejus metus nuo „Mindaugo" Dr-jos veiklos buvo pasitraukęs, bet dabar su rimtais vyrais, kurie buvo išrinkti valdybon, stoja dirbti lietuvišką kultūrinį darbą. Mykolas Tamoliūnas jau nuo seno yra įvairių lietuviškų laikraščių bendradarbis, rašinėjęs į vietos ir kitų kraštų bei Nepriklausomos Lietuvos laikraščius. nors paskutiniu metu rečiau tepasirodo.

ROSARIO

SU DIDELĖMIS IŠKILMĖMIS PAŠVENTINTI BAŽNYČIOS PAMATAI

Istoriné diena buvo Rosario lietuvių kolonijoje balandžio 19 d. Tai naujai statomos lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčios kertinio akmens ir pamatų pašventinimas. Lietuviškos pamaldos su iškilmingomis Šv. Mišiomis, kurias atlaikė Marijonų Provincijolas Kun. V. Atkočius MIC, asistuojant kun. J. Duobai ir kun. J. Margiui, įvyko Buen Pastor bažnyčioje. Progai pritaikytą pamokslą pasaké Aušros Vartų lietuvių parapijos klebonas kun. dr. P. Brazys MIC. Žmonių buvo tikrai gausu, nes visi įvertina tas didelės pastangas, kurios yra reikalingos pastatyti naują bažnyčią.

Po pietų 4 val. naujosios parapijos žemėje susirinko minios žmonių, tiek lietuvių, tiek ir vietinių, dalyvauti pašventinimo iškilmėse Kertinį akmenį ir bažnyčios pamatus šventino Rosario kardinolas Antonio Caggiano. Kalbas pasaké pats kardinolas, TT. Marijonų Provincijolas ir kt. Dalyvavo specialiu autobusu iš Santa Fe atvykęs didelis būrys lietuvių, svečių iš Buenos Aires ir kitų apylinkių. Visi su dideliu džiaugsmu sutiko tokias iškilmes, kartu įvertndami jų istorinę reikšmę Rosario lietuvių kolonijai. (Plačiau apie tai bus kitame „Laiko" numeryje).